

AFELTOWICZ, Beata

Nazwy własne w tekstach dziennikarskich na przykładzie prasy lokalnej

Nazwy własne są nieodłącznym elementem każdego tekstu dziennikarskiego, zarówno o charakterze informacyjnym, jaki i publicystycznym. Proces funkcjonowania propriów w tekstach dziennikarskich ukazano na przykładzie prasy lokalnej Pomorza Zachodniego. Pod uwagę wzięto przede wszystkim największy dziennik lokalny, tj. „Kurier Szczeciński”. Badaniem objęto okres od 2010 roku.

Opracowanie ma charakter normatywny, czyli ukazano w nim błędy zewnątrz- i wewnątrzjęzykowe związane ze stosowaniem różnych kategorii onimicznych.

Proper names in journalistic texts on the example of local press

Proper names are an inseparable element of every journalistic text, both informative and journalistic. On the example of the texts published in local press of Western Pomerania the author showed the process of proper functioning in journalistic texts. The basis of the research was the largest local daily entitled „Kurier Szczeciński”. The initial period of the research was 2010.

The study has a normative character therefore it shows external and intralinguistic errors related to the use of various onymic categories.

BAER, Magdalena

Współczesne tendencje w chorwackiej i polskiej synonimii

Potrzeba człowieka do nazywania wszystkiego wokół sprawiła, że również nazywa on swoich czworonożnych przyjaciół. Psie imiona – kynonimy są bardzo różnorodne, gdyż właściciele nadają swoim pupilom często imiona wyróżniające je na tle innych psów. W referacie zaprezentuję tendencje współczesnego psiego imiennictwa w języku chorwackim i polskim: jakie występują podobieństwa i różnice nazewnicze, w jakim stopniu wzorujemy się na już znanych nam imionach, a na ile poszukujemy własnych, niepowtarzalnych kynonimów, w jakim stopniu przy nadawaniu imienia ma znaczenie rasa psa. W zebranych materiałach, który stanowią imiona psów (około 800 leksemów z każdego języka) możemy wskazać także pewne typy semantyczne, które pozwolą na prezentację kierunku w jakim zdąża chorwacka i polska kynonimia.

Źródłem excerptcji materiału jest ankieta przeprowadzona wśród chorwackich i polskich właścicieli psów (niekoniecznie hodowców), która przybliżyła stan nazewnictwa w obu krajach. Pytania ankietowe pozwoliły na zebranie nie tylko imion psów, ale również motywacji nazewniczych i tendencji zachowań językowych w odnoszeniu się do psów.

Contemporary tendencies in Croatian and Polish dog naming

Since people tend to name everything around them, they also name their four-legged friends. Dog names are very different, because the owners often give their pets names distinguishing them from other dogs. In the paper, I am going to present the tendencies of modern dog names in Croatian and Polish: what are the similarities and differences in naming, how we base on the names we already know, and how much we look for our own, unique dog names, how much the dog breed matters when naming a dog. In the collected material, which consists of the names of dogs (about 800 tokens from each language), we can also indicate certain types of semantics, which will allow to present the direction in which Croatian and Polish dog naming is heading.

The source of excerpted material is a survey conducted among Croatian and Polish dog owners (not necessarily breeders), which brings the state of nomenclature in both countries closer. The questionnaire questions allowed to collect not only the names of dogs, but also the naming motivations and tendencies of language behavior referring to dogs.

BALOWSKI, Mieczysław

Polska i czeska terminologia onomastyczna (koncepcja słownika)

Autor przedstawi założenia polsko-czeskiego słownika terminologii onomastycznej.

BIJAK, Urszula

Rozwój polskiej terminologii toponomastycznej

Przedmiotem wystąpienia będzie polska terminologia toponomastyczna - pojęcia i terminy związane z badaniem nazw geograficznych. Przeprowadzona zostanie analiza terminów używanych w encyklopedii Polskie nazwy własne oraz w nowszych opracowaniach toponomastycznych z ukierunkowaniem na te związane z badaniami empirycznymi, w mniejszym stopniu z ogólną teorią nazw własnych. Celem będzie przedstawienie ewolucji wybranych terminów, rekonstrukcja systemu pojęciowego toponomastyki oraz wstępny układ hierarchiczno-tematyczny haseł związanych z tą subdyscypliną.

The evolution of Polish toponomastic terminology.

The subject of this paper will be Polish toponomastic terminology - concepts and terms related to the study of geographical names. An analysis of the terms used in the encyclopedia “Polish Proper Names” as well as in more recent toponomastic studies will be carried out with a focus on those related to empirical research less with the general theory of proper names. The aim will be to present the evolution of selected terms, the reconstruction of the conceptual system of toponomastics and the preliminary hierarchical and thematic layout of the lemmas as related to this sub-discipline.

BÍLKOVÁ, Kristýna

Are Place Names Euphonic?

The paper is focused on onomatopoeic place names and those inspired by the sense perception, mostly sight and hearing. The crucial items are the place names euphony and the possibility of its measurement. The place names

motivation and structure are also in the scope of the research. This is illustrated with the Czech hydronyms (river, pond, and spring names), mostly taken from the Ostravice river basin (Czech Republic, Moravian-Silesian region), and compared with the Slovak and Polish place name material collected within the the Hydronymia Europae project.

BIOLIK, Maria

Konceptualizacja nazwy Warmia w drugiej połowie XIX wieku

Podstawą materiałową artykułu będą teksty pisane Walentego Barczewskiego. Celem artykułu będzie próba wykorzystania koncepcji metodologicznych językoznawstwa kulturowego i tekstologii do analizy nazw własnych.

BOCZEK, Natalia

Zmiany nazw ulic w ujęciu historycznym na przykładzie miasta Stopnica w powiecie buskim

Tematyka związana z nazewnictwem ulic cieszy się dużym zainteresowaniem onomastów, zwłaszcza jeśli chodzi o ulice dużych miast. Tymczasem nazwy ulic usytuowanych w miejscowościach gminnych czy mniejszych miastach również reprezentują ciekawe zjawiska nie tylko językowe, ale i łączące się z historią danej miejscowości czy wpływem polityki na wszelkie aspekty życia społecznego. Za mniejsze miasta uznaje się tu miasta, które nie posiadają statusu powiatu. Nazwy ulic nie są nadawane raz na zawsze i w toku funkcjonowania miasta czy gminy dość często dochodzi do ich zmian. Szczególnie interesujące wydają się takie zmiany na tle historii starych miast, które na przestrzeni czasu na zmianę traciły i odzyskiwały prawa miejskie. Tematem wystąpienia będą właśnie takie zmiany pokazane na przykładzie miasta Stopnica (dawniej Stobnica) w powiecie buskim. Prawa miejskie Stopnica posiadała od 1360 roku, utraciła po powstaniu styczniowym, odzyskała ponownie dopiero w 2015 roku.

The subject of streets' names is very popular with onomasticians, especially when it comes to streets of big cities, whereas streets' names located in municipal localities or smaller towns also represent interesting phenomena, not only in a context of language, but also referring to the history of particular town or politics' influence on all the aspects of social life. By the smaller towns I understand towns which don't have county status. Streets names aren't given permanently, and, in a process of functioning of the town or municipality, they change quite often. What seems to be particularly interesting are changes that occurred in the history of old towns which over time alternately lost and reclaimed their town privileges. This presentation will refer to this type of changes shown on the example of the town of Stopnica (formerly Stobnica) in the Busko-Zdrój County. Stopnica has had its town privileges since 1360, lost them after the January Uprising and reclaimed them again only in 2015.

BöLCSKEI, Andrea

Modern terminological approaches within Hungarian Onomastics

The paper discusses how the latest ideas, trends and tools in Terminology can be adopted in practical terminology work on onomastic terms. In the modern theory of Terminology, it is claimed that terminology work is descriptive in approach, and explores the actual term use in specialised discourse. Terminological units are examined from cognitive, linguistic and socio-communicative points of view. The enquiry is based on real and large text corpora and takes advantages of the research possibilities offered by modern corpus linguistic tools with respect to creating linguistically processed web-crawled corpora, carrying out mono- and bilingual term extraction, performing concordance and cooccurrence analyses, etc. The paper explains and illustrates these modern terminological approaches and methods by using examples from a Hungarian glossary of onomastic terms under compilation.

BOROWIAK, Patryk

Projektowanie graficzne w kontekście chrematonimii marketingowej. Przypadek słowiański

Tematem referatu jest szeroko pojęte wzornictwo w kontekście polskich i bułgarskich nazw firmowych. Z punktu widzenia obecnego we współczesnej humanistyce nurtu nazywanego „zwrotem ku przedmiotom”, wydaje się zasadnym włączenie rozważań o nazwach marketingowych w nurt dizajnu. I choć zwrot ku przedmiotom łatwo daje się zastosować w dziedzinach filozoficznych czy ostatnio literaturoznawczych, to zauważam możliwość wykorzystania go w językoznawstwie. Referat przedstawia możliwości potraktowania firmonimów jak przedmiotów i zastanowienia się nad tym, jak mogą odnaleźć się one w nowym, dotąd nie realizowanym, aspekcie projektowym.

Graphic design in the context of marketing chrematonymy. Slavic case

Design in a broad sense in the context of Polish and Bulgarian product and company 's names is the theme of the paper I was drawn to such thoughts by the fact that from the point of view of the current trend called "return to the things" it has seemed reasonable to include considerations of marketing names in the trend of design. Although the return to objects is easily applicable in philosophical or recently literary studies, I have noticed the possibility of using it in linguistics. The article presents the possibilities of treating firmonyms as objects and reflecting on how they can be found in the new, not yet realized, aspect of a project.

CZAPLICKA-JEDLIKOWSKA, Maria

Wymiary nazewnictwa w literaturze dla dzieci

W referacie zostanie przedstawiona problematyka terminologiczna związana z wielkowiedziowością nazewnictwa w literaturze dla dzieci. Twórcy literatury dziecięcej wiedzą, że od najdawniejszych czasów, (gdą jeszcze nie było mowy o specjalnie dla nich przeznaczonych literaturze) ważnym źródłem dla tekstów dla dzieci była twórczość

ludowa: pieśni, gadki, baśnie, podania i inne rymowanki. Pierwsza świadomie skierowana do młodego czytelnika książka Charles Perraulta *Histoires ou Contes du temps passé* (1697, polskie wydanie w 1961 pt. *Bajki Babci Gąski*) - to właśnie literacko opracowane baśnie ludowe. W połowie XX wieku uprzętniono dzieciom wątki ludowe wielu narodów świata w formie artystycznych adaptacji w skali dotychczas niespotykanej, które nawiązywały do tematów zaczerpniętych z mitologii i ogólnokulturowych topoi, „przystosowanych” do potrzeb dziecka. Piszący dla dzieci muszą rozumieć „poetykę dziecięcych słów” i stosować zasady wynikające z głębokiej znajomości psychiki dziecka, zainteresowań i zamiłowania do poezji nonsensu, ale też do swoistej „twórczości” językowej, która znajduje odzwierciedlenie w nazwotwórstwie tekstów dla dzieci.

CZOPEK-KOPCIUCH, Barbara

Jeszcze o konieczności uporządkowania polskiej terminologii onomastycznej

W artykule nawiązuje się do wielu prac zwracających uwagę na konieczność uporządkowania i ujednolicenia polskiej terminologii onomastycznej. Przedstawia się dotychczasowe pomysły rozwiązania tej ważnej kwestii, np. założenia słownika terminologii onomastycznej Z. Abramowicz i L. Dacewicz. Opierając się na istniejących wykazach terminologii onomastycznej (polskiej, słowiańskiej, europejskiej) Sekcja Onomastyczna Komitetu Językoznawstwa PAN postanowiła przystąpić (na bazie składanych najpierw do KBN a potem NCN wniosków grantowych wedle pomysłu prof. Roberta Mrózka) do przygotowania uporządkowanego (i w miarę możliwości ujednoliconego) wykazu terminów używanych w nauce o nazwach własnych. Punktem wyjścia jest opracowanie zbioru maksimum terminów w obrębie poszczególnych subdyscyplin onomastyki, z którego wyodrębnione zostaną hasła do wykazu, a następnie zdefiniowane, opatrzone cytatami z opracowań onomastycznych poświadczającymi ich użycie oraz może zaleceniami użycia bądź nie. Ideałem byłoby uporządkowanie ich tak, by tworzyły spójny obraz: od terminów najogólniejszych ku szczegółowym. Takie działanie, również we współpracy z przedstawicielami dziedzin posługujących się terminologią onomastyczną (historykami, geografami, kartografami), przyczyni się w efekcie do uporządkowania polskiej, słowiańskiej i międzynarodowej terminologii.

Once more about the need to harmonize onomastic terminology

The article refers to many works that draw attention to the need to organize and harmonize Polish onomastic terminology. There are presented ideas to solve this important issue, for example the main thesis of an onomastic terminology dictionary by Z. Abramowicz and L. Dacewicz. Basing on the existing lists of onomastic terminology (Polish, Slavic, and European, the Onomastic Section of the Linguistics Committee of the Polish Academy of Sciences decided to prepare (based on the ideas of Professor Robert Mrózek, first submitted to the State Committee for Scientific Research and then the National Science Center) an orderly (and if possible harmonized) list terms used in onomastic science. The starting point is setting of maximum terms within individual sub-disciplines of onomastics, from which the entries to the list will be separated, and then defined, with quotes from onomastic studies certifying their use, and maybe recommendations for use or not. The ideal would be to organize them so that they form a coherent picture: from the most general to the detailed ones.

Such an action, in cooperation with representatives of the fields that use onomastic terminology (historians, geographers, cartographers), will contribute to the ordering of Polish, Slavic and international terminology.

key words: onomastics, terminology, geographical name, place name

DAVID, Jaroslav

Thematization of Proper Names in Ideological Speeches

The paper focuses on proper names (personal and place names, chrematonyms), and their thematization in Czech ideological speeches. Thematization is presented as an important language device to express, or support, the text tendency. The process of thematization is realized in two structures. In the deep text structure, it is realized as a semantic change (proper name re-semanticization), in the surface (visible) structure, it is expressed by collocations, onomastic allusions, metaphors or metonymies, etc. The paper examines texts written by Czech exile politicians and presented in the London and Moscow radio broadcasts in the course of the Second World War. The texts reflect a wide scale of Czech politicians ranging from the Democrats (Edvard Beneš, Prokop Drtina, Jan Masaryk, Jaroslav Stránský, Jan Šrámek) to the Communists and their sympathizers (Zdeněk Fierlinger, Klement Gottwald, Zdeněk Nejedlý).

DAVIDOVA GLOGAROVA, Jana

Thematization of Proper Names in Ideological Speeches

The paper focuses on proper names (personal and place names, chrematonyms), and their thematization in Czech ideological speeches. Thematization is presented as an important language device to express, or support, the text tendency. The process of thematization is realized in two structures. In the deep text structure, it is realized as a semantic change (proper name re-semanticization), in the surface (visible) structure, it is expressed by collocations, onomastic allusions, metaphors or metonymies, etc. The paper examines texts written by Czech exile politicians and presented in the London and Moscow radio broadcasts in the course of the Second World War. The texts reflect a wide scale of Czech politicians ranging from the Democrats (Edvard Beneš, Prokop Drtina, Jan Masaryk, Jaroslav Stránský, Jan Šrámek) to the Communists and their sympathizers (Zdeněk Fierlinger, Klement Gottwald, Zdeněk Nejedlý).

DUSZYŃSKI-KARABASZ, Henryk

Z antroponimii Krajny. Imiona mieszkańców Nakła i okolic urodzonych w latach 1874-1875 (na podstawie akt Urzędu Stanu Cywilnego Nakło Miasto i Nakło Wieś)

Tematem referatu będą imiona osób urodzonych w Nakle nad Notecią i okolicach w latach 1874-1875. Materiał antroponimiczny został wyekscerpowany z akt Urzędu Stanu Cywilnego Nakło Miasto i Nakło Wieś, prowadzonych w języku niemieckim. Analizie uwzględniającej etymologię oraz częstotliwość antroponimów poddane zostaną imiona katolików, ewangelików i żydów.

From the anthroponymy of Krajna. The names of the inhabitants of Nakło and the area born between 1874 and 1875 (based on the records of the Civil Registry Office of Nakło Miasto and Nakło Wieś)

The paper examines people's proper names born in Nakło nad Notecią and its area between 1874 and 1875. The antroponymic material was excerpted from the records of the Civil Registry Office of Nakło Miasto and Nakło Wieś. The sources mentioned were written in German. In the present paper proper names of Catholics, Evangelic and Jewish people will be analyzed, with special focus on/ with special regard to their etymology and frequency.

DVOŘÁKOVÁ, Žaneta

Lidová etymologie a vlastní jména

The term "folk etymology" has been criticised many times. However, none of the competing new terms (e. g. paronymic attraction, secondary motivation or etymological reinterpretation) have generally been accepted. The research of folk etymology is focused on common nouns. I would like to present problems of terminology when the folk etymology of proper names is studied. Is folk etymology of proper names based on the same principles as folk etymology of common nouns? Do we need new terms for describing this phenomenon or can we borrow them from the research of common nouns?

In the Czech onomastics only the folk etymology of some toponyms has been analysed (J. David). My main research is focused on surnames and their (re)interpretations and understanding by their users.

FARKAS, Tamas

Novák and the most frequent surnames of Slavic origin in the Hungarian surname stock

Novák (Novak, Nowak etc.) is a very typical surname in several Slavic languages, and also the most frequently occurring borrowed item of the Hungarian surname stock today. Its Slavic etymology covers various motivations, its potential Hungarian-internal coinage is not significant. The territorial distribution of the name in Hungary is also related to the population history of the country, the historical trends of migration, especially from the 18th century. Despite its foreign origin, it was not typical to be Hungarianised in the 19th and 20th centuries. Its high frequency and its territorial distribution in Hungary is a consequence of several different factors, which are presented in the paper.

FRANČIĆ, Anđela

Iz hrvatske onomastičke terminologije – imenska i(li) antroponimijska formula

Z chorwackiej terminologii onomastycznej – imenska i(lub) antroponimijska formula

Wstępną część artykułu tworzy zwięzły przegląd chorwackiej terminologii onomastycznej, akcentujący występującą w niej terminologiczną synonimię. Użycie terminów synonimicznych tłumaczy się brakiem współczesnego podręcznika chorwackiej terminologii onomastycznej oraz niewystarczającą troską językoznawców o usystematyzowanie użycia poszczególnych terminów. Środkowy fragment artykułu poświęcony jest analizie terminów imenska formula i antroponimijska formula. Okazuje się, że nie są to synonimy, lecz terminy będące w relacji: hiperonim ~ hiponim. Zaproponowane definicje obydwu terminów wyraźnie rozróżniają pojęcia, do których się odnoszą. Artykuł kończy się zaproszeniem do dalszego badania i systematyzowania chorwackiej terminologii onomastycznej, także w jej odniesieniu do terminologii onomastycznej obowiązującej w innych językach, ze szczególnym uwzględnieniem języków słowiańskich.

From Croatian onomastic terminology – imenska and/or antroponimijska formula

The Introduction contains a brief overview of the Croatian onomastic terminology, with a special regards to the terminological synonymy. The use of synonyms (synonymic terms) is usually ascribed to the fact that Croatian onomastics lacks a handbook of modern onomastic terminology, and also to an unsatisfactory care of researchers for the systematisation related to the use of individual terms. In the central part of the article we analyse the terms: imenska formula 'the name formula' and antroponimijska formula 'the anthroponymical formula'. It is revealed that these are not synonyms, but are rather the terms in a hyperonym – hyponym relationship. The definitions of both terms are also offered, with clearly allocated distinctions between the terms. The article is concluded with an invitation to other researchers, to further examine and systematise of the Croatian onomastic terminology, especially concerning a growing necessity to review it in the context of onomastic terminology of other Slavic languages.

FROLYAK, Lyubov

Антропонімікон селища Роя на Донеччині та генеза східностепової говірки

Реферат буде присвячено дослідженню складу, а також функціонуванню системи антропонімів одного із селищ на Донеччині, яке утворилося внаслідок відселення молодих сімей із села Максимиліанівка, населення якого сформувалося у першій половині 18 століття. Тут буде простежено динаміку власних імен мешканців села з часу його утворення до кінця 20 століття, а також буде зроблено спробу показати зв'язок прізвищ, імен та форм імен кількох поколінь з генезою та типологією говірки досліджуваного села.

Anthroponimicon of the village Roya in the Donetsk region and the origin of the Eastern steppe dialect

The article will be devoted to the study of the syndonymy of the composition, as well as the functioning of the system of anthroponyms of one of the villages in the Donetsk region, which was formed as a result of the resettlement of

young families from the village of Maximilianivka, whose population was formed in the first half of the 18th century. Here, the dynamics of the proper names of the inhabitants of the village from the time of its formation until the end of the 20th century will be traced, and an attempt will be made to show the connection between the names, names and forms of the names of several generations with the genesis and typology of the dialect of the studied village.

GAŁKOWSKI, Artur

Przegląd międzynarodowych ujęć terminologii onomastycznej

Referat będzie poświęcony przeglądowi badań terminologiczno-onomastycznych w świecie. Przywołane zostaną historyczne i współczesne prace naukowe oraz próby ujęcia terminologii onomastycznej w postaci słowników, glosariuszy, zestawień, apendyksów, omówień, publikowanych w formie drukowanej lub online. Przedstawione zostaną ponadto wyniki analizy konfrontacyjnej dotyczącej uznanych i dyskusyjnych propozycji terminologicznych, ich koncepcji i zakresów, istotnych i wartościowych ustaleń, zmian na przestrzeni lat, aktualności i osobliwości wśród terminów, a także zasadniczych różnic merytorycznych między poszczególnymi szkołami onomastycznymi w obszarze terminologii dyscyplinarnej. W uzupełnieniu wskazane zostaną niektóre stanowiska i rozwiązania terminologiczne innych dyscyplin i aktywności kulturowych, które włączają nazwy własne do kręgu swoich zainteresowań.

GIBKA, Martyna Katarzyna

Analiza funkcji nazw własnych postaci w powieści *Jingo* i jej polskim przekładzie

Artykuł jest czwartym w serii prac poświęconych funkcjom nazw własnych postaci w oryginałach i tłumaczeniach poszczególnych powieści z Cyklu o Straży Miejskiej autorstwa Terry'ego Pratchetta. Ma na celu przedstawienie podobieństw i różnic w funkcjach pełnionych przez nazwy własne bohaterów w powieści *Jingo* i jej polskim przekładzie *Bogowie, honor, Ankh-Morpork*. Do przeprowadzenia analizy wykorzystano teorię dwóch aktów, która dzieli badane funkcje na stałe i chwilowe, w zależności od momentu pojawienia się i czasu trwania.

The article belongs to a series of works devoted to comparative analyses of functions served by characters' proper names in the originals and Polish translations of novels from the City Watch Cycle written by Terry Pratchett. Its aim is to demonstrate the similarities and differences of functions served by characters' names in *Jingo* and its Polish translation *Bogowie, honor, Ankh-Morpork*. The analysis is based on the Theory of Two Acts, which divides the examined functions into permanent and momentary. The classification of roles depends on the moment the function emerges and its duration.

SARNOWSKA-GIEFING, Irena, GRAF, Magdalena

Pogranicze nauk - terminologiczne dylematy onomastyki literackiej

Przedmiotem wystąpienia będą zagadnienia związane z terminologią z zakresu onomastyki literackiej. Postaramy się odpowiedzieć na pytanie, w jakim stopniu odzwierciedla ona pograniczny charakter tej dyscypliny badań onomastycznych oraz jej interdyscyplinarność.

GRAF, Paweł

Teoretycy literatury i nazwy własne

Referat prezentuje wybrane teorie literaturoznawcze uwzględniające aspekt onimiczny, m.in. R. Barthesa, J-F. Lyotarda, J. Derridy, zderzając ustalenia teoretyczne z interpretacją tekstów literackich.

GROBLIŃSKA, Justyna

Onomastyczna wędrówka po Półwyspie Apenińskim – na podstawie *Legandy żeglujących gór* Paola Rumiza

Onomastyczna wędrówka po Półwyspie Apenińskim – na podstawie *Legandy żeglujących gór* Paola Rumiza
Paolo Rumiz to włoski dziennikarz i reportażysta, który postanowił wybrać się w podróż po Półwyspie Apenińskim, której oś stanowią łańcuchy Dolomitów, Alp i Apeninów. Pisarz odkrywa przed czytelnikami tajemnice włoskich górali, zwraca uwagę na zły stan włoskiego ekosystemu, a co najciekawsze – poświęca wiele uwagi lokalnej onomastyce. Włoskiego autora interesują przede wszystkim semantyczne i pragmatyczne podejścia do tamtejszego nazewnictwa. Analizuje toponimy, oronimy, hydronimy, a także antroponimy. Klasyfikuje je i podąża za nimi. To rzadko spotykana w literaturze faktu uwaga poświęcona onomastyce. W referacie zostaną omówione: klasyfikacja Rumizowskich onimów, pogląd autora dotyczący relacji miejsca i nazwy, a także jego sentyment do starszych nazw i deprecjacja tych najnowszych. Zostanie również podjęta próba określenia, jaki obraz Włoch rysuje się przed czytelnikiem po odbyciu onomastycznej wędrówki z Paolem Rumizem.

Onomastic journey on the Apennine Peninsula – based on Paolo Rumiz's *Legend of navigating mountains*

Paolo Rumiz is Italian journalist and reporter who decided to undertake a journey on the Apennine Peninsula that leads throughout the Dolomites, the Alps and the Apennines. The writer reveals the secrets of Italian highlanders, focuses readers' attention on the negative condition of Italian ecosystem and – what is the most interesting – pays a lot attention to local onomastics. Italian author is particularly interested in semantic and pragmatic approach to the local nomenclature. He analyses toponyms, oronyms, hydronyms and also antroponyms. Such attention paid to onomastics in the non-fiction literature is a rare phenomenon. In the presentation there will be presented: classification of Rumiz's onyms, author's opinion regarding relation of name and location, his affection

to older names and depreciation of those new. There will be also an attempt to specify what kind of Italy's image is emerging in front of the reader after the onomastic journey with Paolo Rumiz.

HORYŃ, Ewa

Nazwy własne a profesjolekt górnictwa solnego (na materiale z XVI-XVIII w.)

Przedmiotem niniejszego referatu będą wybrane nazwy własne związane z profesjolektem górnictwa solnego. Szczegółowemu oglądowi zostaną poddane onimy odnoszące się do przestrzeni żupnej XVI-XVIII w. Nazwy te odznaczają się własną specyfiką nazewniczą, są zróżnicowane zarówno pod względem motywacyjnym, jak i formalnym. Materiał do analizy pochodzi z nieopublikowanych oraz wydanych drukiem źródeł zawierających górnictwiczną leksykę specjalną. W referacie zostaną uwzględnione opracowania onomastyczne oraz literatura historyczna.

The subject of this paper will be chosen proper names connected with the salt mining profession. Onyms referring to the salt mine area from 16th – 18th c. will be investigated in detail. These names are distinguished by their own naming specificity, they are differentiated both in motivational and formal ways. The material for analysis has been excerpted from unpublished and printed sources containing specialized mining lexis. The paper will include onomastic texts and historical literature.

JAROS, Violetta

Eponimy w języku naukowym Joachima Lelewela

Zadaniem referatu jest określenie źródeł eponimów występujących w języku naukowym Joachima Lelewela i wskazanie tych leksemów, które mogły mieć charakter idiolektalny. W tym celu materiał badawczy skonfrontowany został z opracowaniami leksykograficznymi: Słownikiem języka polskiego S. B. Lindego, Słownikiem wileńskim, Słownikiem warszawskim oraz Słownikiem języka polskiego pod redakcją W. Doroszewskiego. Uczony w swych syntezach historycznych nowatorsko wykorzystywał dziedziny nieuwzględniane dotąd, a mianowicie: geografii, numizmatykę, religię, prawodawstwo, archeologię, bibliologię i inne. Szczegółowa analiza pozwoli także wskazać funkcję eponimów w badanych tekstach i ustalić, czy powstałe dzięki apelatywizacji leksemy uzupełniały lukę w terminologii, wzbogacając tym samym zasób słownictwa naukowego - precyzyjnego i jednoznacznego, czy też inwencja językowa Lelewela służyła uatrakcyjnieniu naukowego przekazu. Już wstępne rozeznanie pokazuje, że eponimy mogły być motywowane przez różne podstawy własne: toponimy (urbonimy, oronimy, choronimy), antroponimy (imiona, nazwiska, przydomki) i etnonimy. Pod względem gramatycznym mogły to być rzeczowniki, np. *ślavianota*, *nadodrzaniec*, przymiotniki, np. *kołodrzański*, *zapilicki*, czasowniki, np. *ezopować*, *steutonic się*. Pod względem strukturalnym natomiast mogły być wyrazami pojedynczymi, złożonymi (composita i zestawienia dwu-, trój-, czteroczłonowe) oraz związkami frazeologicznymi.

KAŁUŻYŃSKA, Irena

Nazwotwórstwo w języku chińskim

Referat ma na celu omówienie pewnych strategii tworzenia nazw w języku chińskim.

Istnieje wiele sposobów wybierania czy tworzenia nazwy, różniących się w zależności od kultury czy języka. Chińskie onimy są zazwyczaj konstruowane z jednego elementu lub większej ich liczby, będących jednostkami leksykalnymi (morfemami semantycznymi lub wyrazami) i zachowującymi w większości swoje znaczenie leksykalne, są więc na ogół semantycznie transparentne. Jednakże „prawdziwy” sens niektórych nazw bywa czasem bardzo trudny do odkrycia, a jego stwierdzenie często oparte jedynie na domysłach. Chińskie onimy ewidentnie nie tworzą przypadkowych kombinacji, mają pewne zasadnicze, ukryte znaczenie, odzwierciedlające przyczynę lub przyczyny wykorzystania konkretnych jednostek leksykalnych w procesie nazwotwórczym.

Chińscy badacze zazwyczaj nie wymieniają „znaczenia” nazw jako kryterium klasyfikacji semantycznej. Ich klasyfikacje bazują na różnie określanych „przyczynach”, „metodach” lub „motywacjach” powstania nazwy, czy też na ich „źródle nazewniczym”. Stąd referat przedstawia różne, typowe i nietypowe „metody” tworzenia chińskich onimów, przede wszystkim imion osobowych i nazw geograficznych.

Name-creation in Chinese

The purpose of this paper is to discuss some name-creation strategies in the Chinese language. There are many ways of choosing or creating a name, ways which vary from culture to culture, from language to language. Chinese onyms are usually constructed of one or more elements, being mostly lexical items (morphemes or words), and retaining in most cases their own lexical meaning in a name, therefore they are mainly semantically transparent. However, the “true” significance of some names is sometimes very difficult to be discovered, and the conclusion is often based upon a guesswork. What is evident, Chinese onyms are not random combinations; they usually have a certain underlying significance, reflecting the reason or reasons why the particular items are used in the naming process.

Chinese researchers usually do not mention “the meaning” of names as the criterion for their semantic divisions. Their classifications are mainly based upon the variously termed “reasons”, “methods”, “motivations”, or “sources of naming”. Therefore, this paper deals with some typical and untypical “methods” of creating Chinese names, especially given names and place names.

KARAMAŃSKA, Marta

Tendencje nazwotwórcze w chrematonimii społecznościowej na przykładzie nazw stowarzyszeń

Referat dotyczy typowych i swoistych struktur nazewniczych wykorzystywanych w chrematonimii społecznościowej. Materiał egzemplifikacyjny stanowią nazwy stowarzyszeń działających w II Rzeczypospolitej w aspekcie porównawczym do nazw funkcjonujących współcześnie.

KARDELA, Henryk

Światy za słowami. Co kryje terminologia farmakologiczna?

Prezentacja poświęcona jest językowemu obrazowi świata kryjącemu się za terminologią farmakologiczną – terminami lekarstw proponowanymi przez firmy farmaceutyczne, lecz także nazwami fikcyjnych leków występującymi w utworach literackich. Bazując na szeroko pojętym kognitywnym podejściu do onomazjologii, u podstaw którego leży Saussure'owska teoria znaku językowego, prezentacja omawia pokrótce (i) reguły morfologiczne tworzenia nazw przyjęte we współczesnej farmakologii, (ii) procesy kognitywne leżące u podstaw nominacji farmakologicznej (metonimia, profilowanie, konceptualna integracja, zakres predykcji) oraz (iii) zakotwiczenie (ang. grounding) w cyberprzestrzeni, współczesnej semiosferze, nazwy lekarstwa i pojęcia, do którego odnosi się nazwa. Ostatecznym celem prezentacji jest ukazanie zakotwiczonego w cyberprzestrzeni bogactwa i złożoności obrazu kreowanego przez terminologię farmakologiczną.

The worldview behind words: What's in a drug name?

The presentation is devoted to the language worldview residing in drug terms as used by pharmaceutical firms, but also in the names of fictional medications appearing in literary texts. Using the general framework of cognitive linguistics, and particularly Ronald Langacker's (1987, 1991, 2008) model of Cognitive Grammar, the presentation examines the onomasiological aspect of the Saussurean linguistic sign pertaining to medicinal terminology. In particular we discuss (i) the word formation rules used to create drug names, (ii) cognitive processes underlying the creation of medicinal terminology (profiling, metonymy, conceptual integration, scope of predication), and (iii) the mechanism which grounds drug names in the cyberspace, the modern semiosphere (cf. Lotman 1990), called by Donald (1991) the Global Electronic Information Environment. The ultimate aim of the presentation is to explore the wealth and the complexity of the worldview relating to medicinal terms grounded in the cyberspace.

KISELIUNAITE, Dalia

The actualization of historical place names in conditions of demographic fracture: Klaipeda region case

Klaipeda region, a part of the former Eastern Prussia territory, was colonized by settlers of the Soviet Union, most of whom came from Lithuania. Such a demographic breakthrough has caused a "genius loci" crisis and ethnic disagreements. Although in the Klaipeda region the place names were not as disrooted as in the Kaliningrad region, but they caused issues. These issues began already in the interwar period in Lithuania, and after the war there were new issues that continue to this day. One of the reasons is linguistic (long-term regional bilingualism, orthography of sources, etymological interpretation, etc.), other extralinguistic (political provisions, inaccessibility of material, etc.). XXI century local community provisions are changing, efforts are made to restore historical place names by updating them and by returning them to the existing objects, as well as naming new ones. It encourages the linguists to present to the public a scientifically approved historic place names register. This report will introduce the project of the author on a started draft of such register.

Zaktualizowanie toponimów historycznych w warunkach załamania demograficznego: przypadek Okręgu Kłajpedy

Okręg Kłajpedy, tak jak terytorium byłych Prus Wschodnich, został skolonizowany przez osadników ze Związku Radzieckiego, z których znaczną część stanowili Litwini z tzw. Wielkiej Litwy. Takie załamanie demograficzne spowodowało kryzys „genius loci” i konflikty etniczne. Choć tutaj toponimy nie zostały tak zniszczone, jak w Obwodzie Kaliningradzkim, pojawiły się z ich powodu problemy. Zaczęły się one już w międzywojennej Litwie, zaś po wojnie pojawiły się kolejne, istniejące aż do dziś. Jedne powody są lingwistyczne (długotrwała dwujęzyczność regionu, ortografia źródłowa, interpretacja etymologiczna i in.), inne pozalingwistyczne (przepisy polityczne, niedostępność materiałów i in.). W XXI w. przepisy dot. miejscowych społeczności zmieniają się, podejmowane są starania w celu odtworzenia toponimów historycznych i zaktualizowania ich, poprzez przywrócenie ich istniejącym obiektom lub nazywając nowe. To zachęca językoznawców do przedstawienia społeczeństwu naukowo zbadanego i zaaprobowanego rejestru toponimów historycznych.

W wystąpieniu tym zapoznamy się z projektem stworzenia takiego rejestru, zapoczątkowanym przez autorkę.

KLEMENSOVA, Tereza

Names of Healing Springs – as the Mirror of Czech-German Language Contacts

The paper's focus is on the names of healing springs in the spa city of Jeseník (Czech Republic, Olomouc region); the spring names motivation and structure are in the scope of the research. This borderland area has been settled by Germans since the Middle Ages; therefore most of the proper names were of the German origin. After 1945, German people were displaced and all German proper names, including the names of the springs, were replaced by Czech language forms. In the case of the city of Jeseník, the springs were mostly renamed spontaneously. The goal of the paper is to describe the renaming of the spa springs in the perspective of the current naming background after 1945, including revitalization of pre-war namings. Their non-standardized (popular) forms are also examined.

KOŁODZIEJ, Agnieszka

Impluś, Młynarz Tumski, Olbiniusz, Ossolinek, Pakerka i Pikselek – kilka uwag o imionach wrocławskich krasnali

Referat poświęcony został imionom wrocławskich krasnali. Bazę materiałową poddaną eksploracji stanowiło ponad 300 onimów. Przeprowadzona analiza semantyczna wykazała wielość i różnorodność źródeł motywacji wykorzystywanych przy tworzeniu imion krasnali, prezentujących zarówno kategorie onimicznej płaszczyzny języka, jak i leksykę apelatywną.

The paper is devoted to the names of Wrocław gnomes. The material explored in the study includes over 300 onyms. The semantic analysis showed the multiplicity and diversity of sources of motivation used in the creation of gnomes' names, representing both different onymic categories of the language and appellative vocabulary.

KREGŹDYS, Rolandas

Etymological Analysis and Transformation of the Semantic Value of the Mythonym *Ockopirmus*

The mythonym *Ockopirmus* is presented in the Yatvagian Book (manuscript A) for the first time. The emergence of untypical morphotactic links in the mythonym (cf. *Occopirmus*, *Ockopernnus*, *Ostopirmus*, *Octopirmus*), as compared to the authentic or etymological form, is connected with the aim of the authors of the manuscripts to indicate the possible origin of the word in its sacral connotation.

It should be noted that the scholars of Prussian ignore the factographic information of the Yatvagian Book, when they ascribe the mythonym *Ockopirmus* A to the derivatives of prefixal sub-class, as the syntagm "<...> der erste Gott <...>" does not presuppose the existence of the highest rank god, but only an epithetic designation of the deity of the sky and the Great Star (i.e. "<...> Gott Himmels vnd Gestirnes <...>" A, B, C, i.e. the mythonym is not used to indicate a particular theonym, but to determinate the function of the first deity (i.e. *Swayxtix* A) mentioned in the gods' catalogue presented in the Yatvagian Book.

To summarize the outcomes of the research into the West Baltic (Yatvagian) mythonym *Ockopirmus*, the following conclusions are proposed:

1. The mythonym *Ockopirmus* A is not a particular theonym, but an epithet of the deity *Swayxtix* A 'a god of the sky and the Great Star'.
2. Yatv. *Ockopirmus* A reflects morphological structure of a pseudo-compound of the *tatpuruṣa* type, i.e. subst. Yatv. **kokas* / **kukas* 'familiar, devil' + proper name Yatv. (/ Pruss.) **Pirmas* *'he who is over others, superior'.
3. Yatv. *(*K*)*okupirmas* / *(*K*)*ukupirmas* (with the manifestation of aphaeresis) presupposes reconstruction of the protosememe *'first in the rank of devils / sovereign of the familiars'.

KRŠKO, Jaromír

Reflexia historických faktov v procese formovania stredovekej antroponymie (na príklade Hontu)

V príspevku sa budeme venovať problematike formovania stredovekej antroponymickej sústavy – od jednonomnej sústavy (krstné meno), cez dvojmennú (krstné meno + prímeno) až k ustaľovaniu trojmennej sústavy (krstné meno + dedičné prímeno + funkčný člen živého mena) na príkladoch súpisov poddanských z Hontu.

Funkčné členy živého mena korešpondujú s dnešnými členmi živej antroponymie, pretože aj v minulosti boli motivované zamestnaním, telesnými a psychickými vlastnosťami, prípadne miestom pôvodu.

Analýzou týchto mien poukazujeme na dôležité historické informácie, ktoré obsahujú – z antroponým sa dozvedáme o povolaniach, pôvode, prípadne vzhľade ľudí v stredoveku.

Reflection of The Historical Facts in the Medieval Antroponymy (with an Example from Hont).

Using the list of subjects from Hont, in this paper we focus on the formation of the medieval anthroponomic system - from the one-name system (first name), to the two-name system (first name + byname), up to the three-name system (first name + hereditary byname + functional component of the unofficial name). Functional components of the unofficial name correspond with the contemporary components of the unofficial anthroponymy because in the past they used to be motivated by one's occupation, physical and mental traits, or place of origin. By analyzing these names, we point to the significant historical information they contain - in other words, anthroponyms help us learn about occupations, places of origin, and appearance of medieval people.

KUĆ, Joanna

Drugi obieg onomastyczny

Referat dotyczy chrematonimów (ergonimów, instytucjonalizmów), które odczytywane są jako jednostki wtórne wobec swoich pierwowzorów w socjolektalnych odmianach języka polskiego. Nie tylko cechuje je nasemantyzowanie treściami polityczno-społecznymi. Kodują one informacje o nazywanej rzeczywistości, ewokując problem związany z drugim obiegiem onomastycznym. Chodzi o cały system "językowych znaków ekspresywnych" i zespół swoistych reguł je tworzących (por. np. PiS - Pajace i Spółka itp.), wpisujących się w zjawisko reinterpretacji semantycznej w onomastyce.

The paper concerns chrematonyms (ergonyms, institutionalisms), which are read as secondary units to their original forms in sociolectal varieties of the Polish language. Not only do they characterize them with political and social content. They encode information about the called reality, evoking the problem associated with the second onomastic cycle. It is about the whole system of "expressive language characters" and a set of specific rules that create them (see eg PiS - Pajace i Spółka, etc.), which are part of the phenomenon of semantic reinterpretation in onomastics.

KUŁAKOWSKA, Małgorzata

Deminutiva w nazwach grup dzieci

W referacie zostaną omówione socjoideonimy odnoszące się do grup dzieci. W skład tych nazw często wchodzi drobienia. Ostatnio w ZHP trwała dyskusja na temat nadmiernej infantyilizacji nazw gromad wychowawczych. Jednym z jej przejawów jest nadużywanie zdrobnień. Analiza zebranego materiału onimicznego pozwoli ustalić jakie deminutiva pojawiają się w nazwach najczęściej i jaką pełnią funkcję.

LECH-KIRSTEIN, Danuta

Blogi kulinarne źródłem nowych nazw własnych

Przedmiotem referatu są blogi kulinarne, które są źródłem bogatego materiału onimicznego, począwszy od tytułów samych blogów, aż do chrematonimów zawartych w poszczególnych zapisach, jak np. nazwy ciast, deserów, drinków itd. Pokazanie różnic między nazwą własną a pospolitą pozwoli na odpowiedź na pytanie, jakie funkcje pełnią onimy we współczesnym dyskursie kulinarnym.

LICA, Zenon

Nazwiska mieszkańców Gołdapi na podstawie Ortsatlas des Kirchspiels „Alte Kirche“ Goldap. Kreis Goldap in Ostpreußen

Celem artykułu jest przedstawienie nazwisk mieszkańców Gołdapi według spisu mieszkańców z 1939 roku w ujęciu semantyczno-etymologicznym oraz wskazanie na ich zróżnicowanie na pograniczu polsko-litewsko-niemieckim.

The aim of the article is to present the names of the inhabitants of Gołdap according to the census of residents dated from 1939 in terms of semantics and etymology as well as an indication of their diversity on the Polish-Lithuanian-German border.

ŁOBODZIŃSKA, Romana

Polskie ojkonimy bezsufiksalne - problemy badawcze w ramach prac nad Słowiańskim Atlasem Onomastycznym.

W założeniach tzw. Kwestionariusza do tej grupy należą pierwotnie singularne nazwy powstałe drogą derywacji semantycznej, homonimiczne względem apelatywów, bez żadnego ojkonimicznie relewantnego formantu derywacyjnego na etymologicznie apelatywnym poziomie. Zgodnie z tą koncepcją nazwy, które na poziomie etymologicznym podstawowego apelatywu charakteryzują się afiksacją, zaliczane są do odpowiednich grup formantowych. Choć współcześnie przeważa pogląd, że podstawowym sposobem tworzenia nazw własnych jest onimizacja, a afiksacja (derywacja) jest wtórna, to w szczegółach rozstrzygnięcia nie są tak proste. Aby stwierdzić, że nazwa motywowana jest derywatem apelatywnym, należałoby udowodnić, że dany leksem był znany w czasie powstania nazwy i na terenie, na którym ona powstała. Uznanie za nazwy derywowane wszystkich ojkonimów równych leksemom rozbudowanym słowotwórczo oznaczałoby odrzucenie możliwości tworzenia ojkonimów od zdrobnień i zgrubień.

MAGDA-CZEKAJ, Małgorzata

Wybrane nazwy kamieni szlachetnych i ozdobnych jako przykład językowych „dzieł sztuki”

W niniejszym referacie zamierzam omówić wybrane nazwy kamieni szlachetnych i ozdobnych, zwracając szczególną uwagę na te utworzone od nazw własnych (imion, nazwisk, nazw geograficznych), ale także od charakterystycznych właściwości danego kamienia lub nazw pierwiastków chemicznych.

The selected names of precious and decorative stones as the examples of linguistic „works of art”

This paper is going to discuss the selected names of precious and decorative stones, in particular these formed from the proper names (first and second names, geographical names) as well as these formed from the characteristic properties of a particular stone or chemical elements.

MAKARSKI, Władysław

Czego nas uczy rozpoznawanie niektórych znanych i mniej znanych nazw własnych?

Przedmiotem wystąpienia są różnego typu onimy: etnonimy (Lach), antroponimy (Dąbrówka, Mickiewicz, Słowacki, Wojtyła, Palikot, generalnie nazwiska z sufiksальnym -k-, -c- oraz -ski), toponimy (z sufiksальnym -ów, takie jak Szczekarzów > Krasnystaw, Czumów, z sufiksальnym -in w rodzaju Sczebrzeszyn, z formantem -ówka typu Skokówka, nazwy z sufiksальnym -cz- typu Mircze, Matcze, Krzywca, Bircza, Łowicz, Lubicz > Lubycza czy inne, takie jak Czerwien, Biłgoraj, Obroc, Obsza, Bondyrz, Tarczyniechy (wśród nich ponowione nazwy wodne lub od nich morfologicznie derywowane), których dotychczasowe rozwiązania etymologiczne są błędne lub problematyczne. Autor podjął próbę weryfikacji tych etymologii, wskazując na źródła ich dwuznaczności lub niejasności: strukturalnojęzykowe (homonimia) oraz warsztatowe (niedostatki źródłowe, brak rozeznania właściwości naturalnych miejsc nazywanych, pomijanie roli kontekstu toponimicznego w objaśnianiu nazw miejscowych, błędne odczytywanie struktury morfologicznej onimu oraz jego podstawy bez uwzględnienia jej historycznego a nierzadko metaforycznego znaczenia, niewłaściwy wybór formy wyjściowej nazwy na podstawie "dziurawej" dokumentacji źródłowej). W wypadku nazw dwuznacznych czy wieloznacznych wskazano na postulat hierarchizowania stopnia wiarygodności proponowanych etymologii, biorąc pod uwagę wyznaczniki strukturalnojęzykowe, metrykę nazwy, jej geografie, seryjność lub wyjątkowość, bliższe i dalsze konteksty nazewnicze oraz preferencje w nominacjach elementów postrzeganego świata – ludzi i miejsc – przez człowieka.

What does recognizing some of known or less-known proper names teach us?

The subject of the presentation are different types of onyms: ethnonyms (Lach), anthroponyms (Dąbrówka, Mickiewicz Słowacki, Wojtyła, Palikot, last names with suffixal -k-, -c- and -ski in general), toponyms (with suffixal -ów, such as Szczekarzów > Krasnystaw, Czumów, with suffixal -in of the type of Sczebrzeszyn, with -ówka formative of a type of Skokówka, names with suffixal -cz- of a type of Mircze, Matcze, Krzywca, Bircza, Łowicz, Lubicz > Lubycza or others, such as Czerwien, Biłgoraj, Obroc, Obsza, Bondyrz, Tarczyniechy (including retriendwaterbody names** and names that morphologically derived from them), whose present etymological

solutions are incorrect or problematic. The author took a try of verification these etymologies, showing origins of their equivocation and ambiguity: coming from the structure of language (homonymy) and method (sources deficiency, lack of understanding of natural characteristics of denominated places, ignoring the importance of toponymic context in place names explanations, incorrect interpretation of onym's morphological structure and its base, without taking into consideration its historical and often metaphorical meaning, incorrect selection of name's initial form, based on condemned* source documentation). In case of names' with two or more meanings, the author indicate the requirement of prioritizing credibility level of proposed etymologies, taking into account factors which come from language structure, name's metric, its geography, recurrence or uniqueness, closer and further naming contexts and preferences in naming visible world's components – people and places – by human.

MARCINKIEWICZ, Radosław

Zmieścić się w terminie: onomastyka muzyczna

Publikacje naukowe poświęcone różnym nazwom własnym związanym z muzyką pojawiają się od co najmniej kilkudziesięciu lat, jednak ich znikoma wciąż liczba nie sprzyja odważniejszemu mówieniu o subdyscyplinie, która mogłaby być określana jako onomastyka muzyczna. W wystąpieniu chcę określić mocne i słabsze strony samej propozycji terminologicznej (także na tle ewentualnych określeń konkurencyjnych) oraz wstępnie określić zakres możliwości badawczych onomastyki muzycznej. Celem referatu jest również wskazanie, które spośród terminów zakorzenionych w onomastyce można spożytkować w obrębie badań nad „muzycznymi” nazwami własnymi, a także zwrócenie uwagi na trudności z dostosowaniem innych.

Publications devoted to various proper names connected with music have appeared for at least a few decades. However, there are not many of them and it does not encourage us to talk about a sub-discipline which could be called musical onomastics. In my presentation I would like to analyse advantages and disadvantages of this terminological proposal (also in relation to other terms which could be created) and to determine the range of possible research of musical onomastics. Another aim of my work is to show which terms rooted in onomastics could be used in research concerning “musical” proper names. I would also like to present difficulties with adjusting other terms.

MATUSIAK-KEMPA, Iza

Cechy myślenia potocznego utrwalone w dawnych przezwiskach.

Celem referatu jest wykazanie cech myślenia potocznego w sposobach kreowania dawnych przezwisk. Analiza materiału nazewniczego zostanie podporządkowana następującym założeniom: 1. Dawne przezwiska były komunikatami identyfikującymi osoby i funkcjonowały w komunikacji codziennej; 2. Dawne przezwiska poza funkcją identyfikacyjną i deskrypcyjną pełniły przede wszystkim funkcję impresywną, wynikającą z adaptacyjnej funkcji wartościowania; 3. Przezwiska kreowane były w odniesieniu do potocznie rozumianej normy, wyznaczonej przez większość. W referacie zostanie wykazany wpływ na tworzenie przezwisk następujących kategorii myślenia potocznego: zdroworozsądkowość, stereotypowe łączenie cech fizycznych z psychicznymi, koncentracja na deskrypcji cech fizycznych, jasność i ekspresywność wypowiedzi, pragmatyzm, mała wnikliwość poznawcza.

MŁYNARCZYK, Ewa

Tendencje nazwotwórcze w chrematonimii społecznościowej na przykładzie nazw stowarzyszeń

Referat dotyczy typowych i swoistych struktur nazewniczych wykorzystywanych w chrematonimii społecznościowej. Materiał egzemplifikacyjny stanowią nazwy stowarzyszeń działających w II Rzeczypospolitej w aspekcie porównawczym do nazw funkcjonujących współcześnie.

MYSZKA, Agnieszka

Kulturowe nazwy ulic – zakres i ewolucja terminu

Celem referatu jest prześledzenie, jak w literaturze dotyczącej urbanonimii zmieniał się zakres terminu nazwy kulturowe. Okres badań obejmuje ponad 50 lat: od pierwszych prac H. Górnowicza (Toponimia Gdyni, „Gdańskie Zeszyty Humanistyczne” 6, 1964, s. 135-169) i M. Buczyńskiego (Nazwy ulic i placów Lublina, „Onomastica” 11, 1966, s. 136-181), poprzez prace Kwiryny Handke, a także innych badaczy nazewnictwa miejskiego z drugiej połowy XX w. (D. Kopertowska, C. Kosyl, E. Supranowicz, R. Mrózek i in.) po najnowsze monografie urbanonimiczne (m.in. Poznań, Łódź, Bydgoszcz, Rzeszów).

Termin nazwy kulturowe został przejęty z klasyfikacji nazw miejscowych Taszyckiego, w urbanonimii nie jest jednak już tak jednoznaczny. W zależności od przyjętych kryteriów klasyfikacyjnych obejmuje się nim różne grupy nazw miejskich, w najszerszym ujęciu także nazwy tzw. pamiątkowe – odantroponimiczne. W referacie – prócz omówienia historii terminu – znajdzie się propozycja ustalenia jego zakresu przy uwzględnieniu przede wszystkim kryterium motywacyjnego.

NARUSZEWICZ-DUCHLIŃSKA, Alina

Nazwy własne w hejcie

Przedmiotem rozważań będzie rola nazw własnych w prowokacyjnych wypowiedziach internautów, służących degradacji przedmiotu odniesienia, aktach złej woli, nacechowanych emocjonalnie, ale pozbawionych wartości merytorycznej, tzw. hejcie. Omówi się stosowane (anty)strategie i zabiegi językowe, w których onimy pełnią m.in. funkcję bezpośredniej i pośredniej krytyki.

NOBIS, Iwona

Pseudonimy polskich YouTuberów. Ich pochodzenie, struktura oraz miejsce we współczesnym systemie antroponimicznym.

Referat dotyczy pseudonimów internetowych (nicknames). Przedmiotem wystąpienia będą wyekscerpowane z Internetu onimy występujące w roli nicków YouTuberów, tj. polskich twórców internetowych oraz sposoby ich kreacji. Zebrane nicki, stanowiące zróżnicowaną grupę zarówno pod względem motywacyjnym, jak i strukturalnym, poddane zostaną analizie językowej i semantycznej. Celem referatu będzie ponadto wskazanie podstawowych funkcji pseudonimu internetowego YouTubera, mianowicie identyfikowania i wyróżniania go spośród innych YouTuberów.

Internet nicknames of Polish YouTubers. The origin, structure and place in the modern anthroponymy system.

The paper concerns the Internet nicknames. The name material was selected from the Internet. The topic of the speech is the processes of creation this type of non-official anthroponyms. The paper offers a structural and semantic analysis of the nicknames of Polish YouTubers, as well as points to the semantic motivation of these names. All the collected names constitute a diversified group both in terms of structure and motivation which is known often only their creators. The aim of the text will be to indicate basic functions of the nicknames: the identification and differentiation of its owner from other.

NOWAK, Marta

Mężczyzna w baraniej czapie i rudy lisiek ze stolicy - funkcja deskrypcji jednostkowej w poznańskich kryminałach

Deskrypcje określone w analizowanych powieściach kryminalnych wskazują bohaterów, mordercę lub osoby z nim powiązane tak, aby czytelnik nie poznał ich tożsamości. Deskrypcje określone w kryminale pełnią dodatkowe funkcje, mogą występować jako fałszywe tropy, wskazując na postaci, które czytelnik mylnie uznaje za winne zbrodni, podczas gdy w rzeczywistości nie są one w żaden sposób związane z kryminalną intrygą. Mogą wskazywać także na bohaterów, którzy starają się rozwiązać zagadkę morderstwa, chociaż działają niezależnie od komisarza prowadzącego śledztwo.

Deskrypcje nie muszą stanowić ciągłej struktury. Istotne jest jednak to, żeby podzielone elementy były na tyle powtarzalne i charakterystyczne dla konkretnej postaci, by czytelnik od razu zauważył i odczytał deskrypcję, nie potraktował jej jak kilku przypadkowych wyrazów opisujących postać.

Descriptions provided in the analyzed criminal novels indicate the heroes, murderer or people associated with him so that the reader does not know their identity. Descriptions given in detective stories perform additional functions, they can appear as false clues, pointing to characters that the reader mistakenly considers guilty of crimes, while in reality they are not in any way associated with criminal intrigue. They can also point to heroes who are trying to solve the murder mystery, although they act independently of the commissioner conducting the investigation.

Descriptions do not have to be one structure. It is important, however, that the divided elements are so repetitive and characteristic of a particular character that the reader immediately noticed and read the description, he did not treat it as a few random words describing the character.

NOWAKOWSKA, Alicja

Zrosty jako typ nazwotwórczy współczesnych polskich toponimów

Referat dotyczy współczesnych polskich nazw miejscowych, będących wynikiem procesu nazwotwórczego prowadzącego do powstania toponimów o charakterze zrostów. Pod uwagę wzięto jedynie te nazwy, które obecnie mają postać zrostów, pomijając te, stosunkowo liczne, które w ciągu wieków ewoluowały i współ- cześnie nie mają formy zrostowej. Źródłem materiału jest Wykaz urzędowych nazw miejscowości i ich części z 2012 r. Analizowane toponimy zostały sklasyfikowane pod względem formalnym i semantycznym. W referacie uwzględniono też analizę procesów prowadzących do powstania nazwy miejscowej o charakterze zrostu.

ODALOŠ, Pavol

Systémy a typy terminológií proprií

Zámerom referátu je predstaviť systémy terminológie (sústavu slovanskej onomastickej terminológie, sústavu slovenskej onomastickej terminológie, terminológiu ICOSu a prípadne ďalšie sústavy) s cieľom poukázať na typy onomastickej terminológie, napr. na sformovanie štrukturalistickej/ systémovolingvistickej onomastickej terminológie, resp. na formovanie sociolingvistickej, kognitívningvistickej či inej onomastickej terminológie. Každý typ terminológie poukazuje na iný uhol pohľadu na vlastné mená, resp. na teoreticko-metodologické špecifické smerovanie výskumu onymie aj prostredníctvom onomastickej terminológie.

Systems and types of terminology of proper names

The aim of the paper is to introduce systems of terminology (system of Slavic onomastic terminology, system of Slovak onomastic terminology, terminology of ICOS and possibly other systems) in order to point to types of onomastic terminology, to form structuralistic / system-linguistic onomastic terminology, respectively, to form sociolinguistic, cognitive- linguistic or other onomastic terminology. Each type of terminology points to another angle of view of its own names, respectively, the theoretical-methodological specific direction of onymy research through onomastic terminology.

ORONOWICZ-KIDA, Ewa

Topograficzne nazwy ulic – zakres i ewolucja terminu

Nazwy topograficzne należą do najstarszych typów nazewniczych. W odniesieniu do nazw ulic Kwiryna Handke uznała je za miana archetypiczne. Jak wykazują badania polskiej plateonimii jest to ciągle produktywny typ nazewniczy. Na przestrzeni lat widać jednak różnice, wynikające przede wszystkim z motywacji, w zakresie nazw określanych jako topograficzne, co potwierdza na przykład niejednoznaczny status nazw przyrodniczych włączanych do nazw topograficznych lub traktowanych jako samodzielny typ nazewniczy.

Niekonsekwencje i wahania związane z wyznaczeniem granic zbioru nazw topograficznych i przyjęciem ich definicji, prześledzimy w perspektywie ponad półwiecza, odwołując się do znaczących w rozwoju polskiej onomastyki publikacji, m. in. Huberta Górnowicza, Kwiryny Handke, Czesława Kosyła, Danuty Kopertowskiej, a także najnowszych monografii poświęconych plateonimii dużych polskich miast, np. Poznań, Rzeszów czy Bydgoszcz.

OZIMSKA, Joanna

Onomastyka na portalu randkowym - analiza jakościowa i ilościowa pseudonimów wybieranych przez randkowiczów polskich serwisów randkowych

Celem wystąpienia jest pochylenie się nad kwestią tworzenia internetowej tożsamości poprzez wybór pseudonimu na portalu randkowym. Analizie zostały poddane nicki, czyli pseudonimy wybierane przez osoby zarejestrowane w polskich portalach randkowych w 2018 roku. Badanie ma wymiar wielopłaszczyznowy. Dotyczy m.in. następujących zagadnień: 1) kreatywność onomastyczna, 2) porównanie dotyczące płci/różnych kategorii wiekowych/miejsca zamieszkania.

Analiza skupia się również na transnimizacji będącej dość powszechnym zjawiskiem w badanym korpusie, jak również na przytoczeniu nazw o trudnej do ustalenia etymologii, czy też elementów obcojęzycznych.

W prezentacji nie zabraknie informacji na temat internetowych porad mających na celu stworzenie atrakcyjnego i chwytliwego pseudonimu, który sprawdzi się w wirtualnej rzeczywistości. Chodzi o mechanizm, który można by nazwać roboczo na potrzeby tej pracy procesem onomaturgicznym widzianym okiem laików.

The aim of this paper is to sum up how contemporary Polish nicknames are being created for dating website purpose. Data provided within paper will show differences and similarities between sexes/age categories/locations, as well as tips gathered in Internet in order to create a perfect nickname.

PASZKO, Małgorzata

Dylematy terminologiczne w zakresie urbanonimii nieoficjalnej

Opozycja oficjalny - nieoficjalny w zakresie urbanonimów pokazuje, że język jest narzędziem interpretacji rzeczywistości. Badając nazewnictwo miejskie, można trafić na dublety nazewnicze, które powinno się rozpatrywać jako warianty onimiczne, ale też równoprawne urbanonimy. Na przykładzie współczesnego nazewnictwa miejskiego miasta wielokulturowego, jakim jest Białystok, można wyróżnić różne typy urbanonimów oraz motywacji nazewniczych, kształtowanych przez lokalną społeczność. Podjęcie próby klasyfikowania urbanonimii nieoficjalnej jest istotne z punktu widzenia tworzącego się językowego obrazu miasta, również ze względu na postępujące procesy partycypacji społecznej i demokratyzację.

Official opposition - unofficial in the field of urban-origins shows that language is a tool for interpreting reality. When examining the urban nomenclature, one can find the naming dublettes, which can be considered as onymic variants, but also equal urban ones. On the example of the contemporary urban naming of a multicultural city like Białystok, it is possible to distinguish different types of urbanonyms and naming motivations shaped by the local community. Undertaking an attempt to classify unofficial urbanonyms is important from the point of view of the linguistic image of the city, also due to the progressive processes of social participation and democratization.

RASZEWSKA-KLIMAS, Agnieszka

Kognitywizm jako metodologia interpretacji antroponimów

Antroponimy interpretowane są jako jednostki symboliczne, posiadające znaczenie, które jest różnie ujmowane w zależności od płaszczyzny funkcjonowania nazw własnych (doonimicznej, onimicznej, deonimicznej). W płaszczyźnie doonimicznej nazwiska rozpatrywane są zgodnie z tzw. wersją standardową koncepcji kategorii pojęciowej, co pozwoliło wyodrębnić osiem kategorii pojęciowych tworzonych według określonych schematów. W płaszczyźnie onimicznej nazwy analizowane są zgodnie z tzw. teorią podobieństwa rodzinnego, czyli teorią wieloznaczności, zakładającą polisemiczną wersję prototypu, z uwzględnieniem relacji apelatywno-onimicznych, onimiczno-apelatywnych i onimiczno-onimicznych.

ROŽAI, Gabriel

Teoretické chápanie termínu transonymizácia v slovanskej onomastike

V štúdií venujeme pozornosť termínu transonymizácia, ktorý sa stal predmetom systematickejšieho výskumu vo sfére onomastickej terminológie až v 90. rokoch 20. storočia. Cieľom štúdie je analyzovať staršie i aktuálne prístupy a tendencie uplatňujúce sa pri definovaní daného termínu v slovanskej onomastickej terminológii a ponúknuť autorské stanovisko k jeho vymedzeniu.

Theoretical Understanding of the Term Transonymization in Slavic Onomastics

In this study we pay attention to the term transonymization, which has been the subject of more systematic research in the field of onomastic terminology since the 1990s. The aim of the study is to analyze the older as

well as current approaches and tendencies used in defining the given term in Slavic onomastic terminology and to offer our opinion on its definition.

RUTKIEWICZ-HANCZEWSKA, Małgorzata

Nazwnicze powroty w kontekście językowych uniwersaliów. Dawne i współczesne nazwy miejscowe o charakterze internacjonalnym

Artykuł jest poświęcony historii oraz specyfice nazw miejscowych pochodzących od egzonimów typu Aleksandria, Hiszpania, Lizbona. Przedstawia się w nim zarówno onimy dawne, jak i te współcześnie tworzone, tj. nazwy osiedli mieszkaniowych w rodzaju Mała Toskania oraz apartamentowców typu Rzym, Londyn czy Mont Blanc, które kontynuują zapoczątkowany już w przeszłości model toponimiczny. Autorka osadza ten model nazw w szerszym kontekście kulturowym, odwołując się do uniwersaliów językowych.

The article concerns the history and specificity of local names derived from exonyms, such as Alexandria, Spain and Lisbon. It describes both past and contemporary onimes, i.e. the names of housing estates, such as the Little Tuscany, and apartment buildings, such as Rome, London and Mont Blanc, which are the continuations of the toponymic model launched in the past. The author embeds this model of names in a broader cultural context by referring to language universals.

RUTKOWSKI, Mariusz [współautor: Katarzyna Skowronek]

Onomastyczna analiza dyskursu

Artykuł prezentuje propozycję badania nazw własnych w kontekście ich znaczeń dyskursywnych. Wykorzystane zostaną metody zarówno onomastyczne, jak i z zakresu krytycznej analizy dyskursu.

The paper presents a proposal of names research in the context of discourse. Onomastic methodology as well as the critical discourse analysis will be taken.

SAGAN-BIELAWA, Mirosław

Oferta, adres, nazwa własna. Przymiotnik "tani" i wyrazy pokrewne w nazwach handlowych

Referat omawia wykorzystanie wyrazów "tani", "tanio" itp. w procesach nazwotwórczych. Są to wyrazy często używane w handlu i marketingu przy tworzeniu nazw firm, sklepów, domen internetowych, akcji promocyjnych, np. TaniSklep, tanie-leczenie.pl, Kupuj taniej!. W niektórych przypadkach stają się one częścią nazwy własnej, niekiedy są jedynie elementem adresu internetowego, odbiegającego formą od oficjalnej nazwy firmy. Referat porusza też ogólny problem odróżniania nazw własnych i wyrazów pospolitych pod względem formy i funkcji.

The offer, address, proper name. Adjective 'tani' and related words in trade names

The paper provides examples of use of "tani", "tanio" 'cheap', 'cheaply' etc. in creating names (naming). These Polish words are frequently used in sales and marketing as elements of firm names, domain names, names of marketing campaigns. In some cases "tani" constitutes part of a domain name which is different from the legal name or trademark. Furthermore the paper deals with general problem: how proper names and common expressions could be distinguished due to form and function.

SALE, Giorgio

Jeux de noms. Fantaisies onomastiques dans *L'enfant Léopard*(1999) de Daniel Picouly

Name Games. Onomastic Fantasies in *L'enfant Léopard* (1999) by Daniel Picouly

The novel by contemporary French author Daniel Picouly involves a considerable number of characters and, therefore, a wide range of anthroponyms, for many of which the author invites the reader to make inferences and to mobilise their encyclopedia of knowledge to identify the explicit or subtle historical reference within those names. It can be said, indeed, that the names of some of the characters which populate his fictional universe, together with the numerous toponyms, odonyms and chrononyms (in particular the renaming of the months of the year and the restarting of the numbering of the years) contribute to anchoring the story in a defined space-time element which is easily recognisable by the reader: revolutionary Paris in the time of the Terror, into which, however, are grafted references to the New York urban space, in a sort of contamination and overlapping of different geographical realities.

Some of these names are immediately identifiable (Robespierre, Louis XVI, Marie-Antoinette, Haarlem, Versailles). For others, however, the reader's inference requires a more accurate search, which calls into question elaborate skills more easily found in a cultured reader than in a common reader. This characteristic, however, does not constitute a barrier which precluding access to the fictional universe for even this second type of reader who in the anthroponyms, toponyms, odonyms and chrononyms is not necessarily able to identify a real or historical referent. The onomastic repertoire of the text is, therefore, open to possibilities and levels of diversified reading. Next to these onomastic forms with obvious referential value, however, others can be found where the author's imagination establishes a playful relationship with the reader. These are the wide variety of onymic formations that produce onomastic deformations, obtained by agglutination, alliteration, assonance, semantic games of names which speak or are evocative, paraetymologies. These onomaturgical constructions contribute, like the narration, to generating the pleasure of the text.

SIERADZKI, Andrzej

Modele nazwiskotworcze-ich geneza i funkcje w antroponimii staro- i średniopolskiej

Formacje nazwiskowe tworzą zbiór składający się z jednostek dwóch rodzajów: wyderywowanych ze struktur semantycznych oraz utworzonych na poziomie leksykalnym poprzez zmianę istniejących już nazwisk (w tym nazwisk derywowanych) według wykształcających się na poziomie antroponimicznym modeli słowotwórczych. Od średniowiecza przy pomocy nazwiskowych struktur słowotwórczych komunikowano dwie relacje semantyczne: lokatywną i posesywną, wykorzystując do tworzenia derywatów modele słowotwórcze przejęte z odpowiednich kategorii funkcjonujących na poziomie apelatywnym. Referat omawia zarówno same modele, jak i wskazuje na różnice w ich funkcjonowaniu na poziomie apelatywnym i antroponimicznym. Od XVI wieku derywacja ze struktur semantycznych zastępowana jest przez derywowanie nowych jednostek nazwiskowych na poziomie leksykalnym według wykształconych w systemie antroponimicznym modeli słowotwórczych, tożsamych formalnie z istniejącymi wcześniej, ale różnych genetycznie. Referat przedstawia funkcjonowanie tych nowych wzorców tak na poziomie systemowym, jak i w konkretnych aktach komunikacyjnych.

SLIZ, Mariann

The methodological question of giving the origin and etymological meaning in dictionaries of first names

The linguistic origin of a name can be understood and given in two ways: according to the language in which the name was created and according to another language from which the name was directly taken. Which one should be chosen by an author/editor of a dictionary of first names? It depends on several factors, e.g. the target audience or the type of the dictionary (national or international). Although the decision is quite hard even for an onomastician, there is a considerable amount of dictionaries compiled by lay editors who do not even recognise the methodological questions. The paper demonstrates the topic by analysing the types of methodological deficiencies made by lay editors of several Hungarian dictionaries of first names.

ŠRÁMEK, Rudolf

Model obecného konceptu a struktury onomastiky

V teoretické onomastice existují dva rozměry abstrakce: a) zaměření na výzkum vysoce abstrahovaných vlastností jednotlivých složek propriální sféry jazyka, b) vyšším typem abstrakce je analýza onomastiky jako „celek“. Je to pohled shora. Vlastnosti sub a) jsou kritériu sub b) podřízeny. Teoretické studium „celku“ vede k poznání jeho konceptuální a funkční povahy i strukturního uspořádání. Koncept celku „onomastika“ pracuje s elementy (kategoriemi, funkčními prvky), které vymezují a determinují „obsah“ onomastiky jako „celek“. V modelu je chápeme jako „funkční elementy modelu“. Kromě funkčnosti platí pro ně principy systémovosti, dynamičnosti a procesualnosti. Každý element vyplývá z elementu předcházejícího a je jím podmíněn. Počáteční element konceptu je „propriální nominační potřeba společnosti“, koncový „užívání propria v komunikaci“. – Dosah pro definici: onomastika je mezioborová subdisciplína lingvistiky o společenské potřebě pojmenování individualizujícího typu, o jejich tvoření a o funkcích ve všech druzích komunikace.

ŠTĚPÁN, Pavel

Názvotvorba a propriální slovotvorba v kategorii toponym

Termíny „názvotvorba“ a „propriální slovotvorba“ jsou synonymní jen zdánlivě. Zatímco propriální slovotvorba se zabývá výhradně morfematickou strukturou proprií, názvotvorba zahrnuje rovněž aspekty motivační. Obě disciplíny zkoumají strukturu propria; propriální slovotvorba se však zabývá pouze slovotvornou strukturou daného lexému, zatímco názvotvorba zkoumá i celkovou strukturu víceslovných proprií, včetně syntaktických vztahů mezi jednotlivými lexémy. Rozdíly mezi přístupem názvotvorby a propriální slovotvorby budou v příspěvku ilustrovány na materiálu toponym, zvláště pak pomístních jmen (nazwy terenowe). Pozornost bude dále věnována i otázkám některých specifických morfologických prostředků, které lze rovněž zahrnout mezi prostředky názvotvorné. Nejde jen o plurálové koncovky, které jsou obvykle chápány jako názvotvorné formanty, ale i některá zakončení ovlivňující jmenný rod jména, např. koncovka -o vyskytující se často u toponym v jihozápadních Čechách.

Name formation and propriial word formation in the toponyms category

The terms „name formation“ and „propriial word formation“ are only seemingly synonymous. While propriial word formation deals exclusively with the morphemic structure of proper names, name-formation includes also motivational aspects. Both disciplines examine the structure of the proper name; however, propriial word formation deals only with the word-formation structure of the given lexeme, while name formation examines also the overall structure of multiple-word names, including the syntactic relationships among the individual lexemes. The differences between the two approaches will be illustrated on toponymic data, especially on Bohemian non-settlement names. Attention will be devoted also to some specific morphological means that can be also included among name-formation means. This concerns not only the plural endings, but also some endings influencing the nominal gender of the name, e.g. the ending -o often present in toponyms in south-west Bohemia.

SWOBODA, Paweł

Kartografia onomastyczna - metody, narzędzia i źródła danych

Referat będzie poświęcony wykorzystaniu metod kartograficznych w onomastyce. Związki tych dwóch dziedzin, a także korzyści jakie z nich wynikają są oczywiste. Materiały kartograficzne są jednym z podstawowych źródeł wiedzy o historycznym i współczesnym nazewnictwie geograficznym, zaś metody kartograficzne wspierają wszechstronną analizę dystrybucji przestrzennej i temporalnej wszelkich kategorii onimów.

Poza pokazaniem dotychczasowych relacji kartografii i onomastyki głównym celem referatu będzie przedstawienie zastosowania wciąż mało obecnych w warsztacie polskich onomastów narzędzi z obszaru GIS (system informacji geograficznej) oraz wykorzystania w analizie onomastycznej publicznych źródeł danych takich jak Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych czy Państwowy Rejestr Granic.

The paper will be devoted to the use of cartographic methods in onomastics. The relationships of these two areas, as well as the benefits that derive from them, are obvious. Cartographic materials are one of the most common sources of knowledge about historical and contemporary geographical names, while cartographic methods support a comprehensive analysis of spatial and temporal distribution of all categories of onyms. Except presenting the previous relations of cartography and onomastics, the main goal of the paper will be to present the use of GIS tools (geographic information system) that are still scarce in the Polish onomastics and possibilities of using the public sources such as National Register of Geographical Names or National Register of Territorial Division of the Country in onomastic analysis.

TOMASIK, Piotr

Nazwy-talizmany

Referat poświęcony będzie nazwom, w których odnaleźć można funkcję ochronną, odstrasżającą. Postaram się pokazać to na przykładzie nazw domowych sieci wi-fi. Niektóre z nazw (nadanych przez użytkowników, tj. właścicieli modemów) zdają się pełnić funkcję odstrasżającą, odpychającą tzn. mają zniechęcać do próby połączenia się obcych użytkowników do sieci. Postaram się także wskazać kilka innych przykładów.

TOMASIK, Samuela

Kilka słów o nazwach marek własnych aptek sieciowych

Wystąpienie zostanie poświęcone pogłębiającej się tendencji do zmniejszania rangi leków i suplementów diety. Produkty, które mają służyć przywracaniu lub podtrzymywaniu zdrowia, sprowadzane są dziś do poziomu zwykłego produktu spożywczego czy przemysłowego. Firmy farmaceutyczne wprowadzają, śladem wielu supermarketów, marki własne suplementów diety i leków wydawanych bez recepty. Takie działanie ma na celu zwrócenie uwagi klientów, że nie tylko drogi produkt znanej firmy ma dobrą jakość i jest godny zaufania. Do tej pory zabiegi tego typu można było obserwować w przypadku produktów dostępnych w sklepach wielkopowierzchniowych. Dotyczyło to szerokiego asortymentu, np. makaronów, jogurtów, słodczy, środków czyszczących. Sprzedawcy tzw. produktów z niższej półki podkreślają jednak, że sam produkt nie odbiega jakością od drogich i znanych produktów oryginalnych. Sprzedawcy tzw. marek własnych zwracają uwagę, że wytworzenie produktów o odpowiedniej jakości i przystępnej cenie możliwe jest jedynie przy ograniczeniu wydatków na działania marketingowe jak: dobór opakowania czy odpowiedniej nazwy. Podczas wystąpienia analizie onomastycznej zostaną poddane zarówno nazwy marek własnych produktów oferowanych przez apteki sieciowe (np. *DOZ Active*, *Zielnik DOZ*), jak i nazwy poszczególnych produktów (np. *Ibuprofen*, *Paracetamol*).

A Few Words on Own-Brands in Chain Pharmacies

The talk is going to be devoted to the growing tendency of lowering the rank of drugs and health supplements. Initially intended to help in health recovery or maintaining health, these are leveled down to a mere conventional food or industrial product. Pharmaceutical companies, following the strategies of numerous supermarkets, introduce own-brand dietary supplements and medications available without prescription. Such actions are intended to direct the consumers' attention to the fact that not only a pricy product of a well known company is a reliable product. Until now, such strategies were visible almost solely in the case of products available in large stores. These were mostly a wide range of items, including pasta, yoghurts, sweets, cleaning products. The sellers handling cheaper products emphasize, however, that the product itself does not differ in any considerable way in quality from the pricier and better known original equivalents. The own-brand sellers point to the fact that the manufacturing of products meeting a certain level of quality and at an accessible price range is only possible with cuts in terms of marketing: the choice of packing or naming of the product. During the presentation, an onomastic analysis will be applied both to the names used in own-brands on offer from chain pharmacies (for example, *DOZ Active*, *Zielnik DOZ*), as well as to the names of particular products (e.g. *Ibuprofen*, *Paracetamol*).

TRAWIŃSKA, Maria

Stażność i zmienność średniowiecznych nazw osobowych.

Analiza XIV- i XV-wiecznych ksiąg ziemskich odświeżyła niezwyklej obfitości i różnorodności danych antroponimicznych. Wszystkie nazwy mogą być zapisywane po polsku, po łacinie lub w formie zlatynizowanej. Mogą też występować w formie podstawowej lub derywowanej. Zdecydowaną większość zapisów cechuje duża wariantowość graficzna. Rodzi się zatem pytanie, czy można wskazać jakieś stałe elementy średniowiecznej antroponimii?

WALKOWIAK, Justyna

Janusz, Grażyna – polska rodzina: o niezwyklej karierze apelatywnej pewnego imienia

Apelatywizacja imienia, zwłaszcza wiążąca się z jego stygmatyzacją, nie zdarza się w języku polskim często. Tym bardziej zadziwia błyskawiczna kariera imienia Janusz jako apelatywu. Po raz pierwszy o *januszach plaży* czy

januszach polskiej gospodarki przeczytaliśmy w Internecie i prasie tradycyjnej bodaj na początku drugiej dekady tego wieku, przy czym wyraźny szczyt popularności tego typu frazeologizmów, wręcz nowy poziom januszostwa, przypadł na rok 2015. Żona Janusza Grażyna czy syn Seba nie doczekali się jeszcze apelatywizacji swych imion, ale też kreują wizerunek typowych Polaków, odgradzających swój grajdołek plażowy parawanem, noszących skarpetki do sandałów, kradnących ołówki z Ikei czy za wszelką cenę starających się zaimponować sąsiadom. W artykule – w oparciu o analizę danych o charakterze korpusowym – podjęta zostanie próba wyjaśnienia, dlaczego akurat to imię stało się symbolem wstydlivych cech Polaków, jakie budzi skojarzenia i w jakim stopniu uległo apelatywizacji.

The appellativisation of a given name, especially when related to its stigmatization, is not frequent in Polish. All the more amazing is the rapid career of the name Janusz as an appellative. We read on the Internet and the traditional press for the first time about *janusze plaży* or *janusze polskiej gospodarki* at the beginning of the second decade of this century, with a clear peak of the popularity of this type of phraseology, even a new level of januszostwo, in 2015. The names of Janusz's wife Grażyna or of his son Seba have not been appellativised yet, but they also create the image of typical Poles, overusing beach windscreens, wearing socks to sandals, stealing pencils from Ikea or trying to impress their neighbours at all costs. In the article - based on the analysis of corpus data - an attempt will be made to explain why this name has become a symbol of the shameful traits of Poles, what associations it evokes, and to what degree it has been subject to appellativisation.

WASILEWSKA, Katarzyna

Nazwy własne tworzone przez graczy w grze *World of Warcraft*

Referat poświęcony będzie sposobom i motywacji tworzenia onimów przez graczy w *World of Warcraft*, jedną z najpopularniejszych gier typu MMORPG (massively multiplayer online role-playing game). Przedmiotem badania będą nazwy gildii oraz nazwy postaci. W badanym materiale przejawia się ogromna kreatywność językowa graczy, którzy poprzez różnorodne zabiegi słowotwórcze, gry językowe oraz nawiązania intertekstualne wpisują się w realia świata przedstawionego w grze, bądź się od niego dystansują, często w żartobliwy lub ironiczny sposób.

This research aims to examine proper names (names of characters and names of guilds) created by players in *World of Warcraft*, one of the most popular massively multiplayer online role-playing game (MMORPG). The findings show various of creative proper names developed by gamers to fit their activity into the universum of game or, on the contrary, to express the distance from it in humorous or ironic way

WŁOSKOWICZ, Wojciech

Teoria uzusu toponimicznego. Tezy główne

Teoria uzusu toponimicznego opisuje i objaśnia mechanizmy i czynniki upowszechniania się w obiegu społecznym i tekstowym konkretnych wariantów nazw geograficznych zarówno w zakresie ich formy (strony wyrażeniowej), jak i znaczenia (strony znaczonej, czyli pojęcia indywidualnego). Aparat pojęciowy teorii obejmuje pojęcie (indywidualnego i zbiorowego) uzusu toponimicznego oraz inwentarz kilkunastu głównych czynników wpływających na uzusy indywidualne na różnych etapach istnienia i rozpowszechnienia danej nazwy. Teoria uzusu toponimicznego jako przynależna do onomastyki ogólnej w większym niż dotychczas stopniu włącza do teorii onomastycznej ustalenia językoznawstwa ogólnego oraz elementy aparatu pojęciowego teorii kultury języka. Obok pojęcia uzusu teoria wprowadza także pomocnicze pojęcie normy toponimicznej (naturalnej i skodyfikowanej). Zaprojektowana w odniesieniu do toponimów prototypowych (nazw miejscowych i terenowych) – zastosowana może być także w badaniu uzusu urbanonimicznego.

The theory of toponymic usus. The main theses

The theory of toponymic usus describes and explains the mechanisms and factors determining the dissemination of (formal and semantic) variants of geographical names in the social and textual circulation. The conceptual apparatus of the theory comprises the concepts of individual and collective (social) toponymic usus as well as the inventory of more than a dozen main factors determining the development of individual ususes on various stages of a name's existence and dissemination. The theory of toponymic usus belongs to the general onomastics and incorporates the findings of general linguistics and concepts of normative linguistics into the onomastic theory to a larger extent than it used to be done by onomasticians. The discussed theory comprises the auxiliary concept of (natural and codified) toponymic norm as well. Although it was originally designed with respect to prototypical toponyms (names of localities and physiographic objects), it may be employed in research on urbanonyms.

WOJNAROVA, Soňa

Czech and Finnish Place Names: comparing place names from two different classification systems

The aim of this paper is to look into the process of comparing place names in two different language areas and dealing not only with the differences between the two language systems but also between the ways places names and the related naming processes are classified in each language. The study is based on Czech and Finnish place names whose classifications can be to a certain extent regarded as similar, mostly because of the basic division into "settlement and nature names", i.e. oikonyms and anoikonyms (Czech place names) and kulttuuri- and luontonimet (Finnish place names), however ranking individual types into subgroups can differ profoundly.

WOLNICZ-PAWŁOWSKA, Ewa

Wkład polskich językoznawców w standaryzację nazw geograficznych

Standaryzacja nazw geograficznych jest jednym z narzędzi polityki językowej państwa. Przyczynia się do sprawnego funkcjonowania wielu dziedzin życia społecznego, jest elementem kultury narodu. W działalności standaryzacyjnej ważną rolę odgrywali wybitni polscy językoznawcy, np. Kazimierz Nitsch, Witold Taszycki, Stanisław Rospond, Przemysław Zwoliński, Kazimierz Rymut i inni. W referacie omawia się ich rolę w komisjach nazewniczych i wkład w dzieło standaryzacji krajowej i międzynarodowej.

WOŚKO, Zuzanna

Wariantyzacja nazwisk od przezwisk dwuczłonowych w Polsce używanych

Słownik nazwisk współcześnie w Polsce używanych Kazimierza Rymuta to dzieło wyjątkowe; rejestruje prawie wszystkie nazwiska z początku lat 90. XX wieku, także te rzadkie, o małej liczbie nosicieli, ginące. Wydanie słownika umożliwiło powstanie wielu prac dotyczących nazwisk, i wciąż na jego podstawie prowadzone są nowe badania, także moje – dotyczące nazwisk od przezwisk dwuczłonowych. Na przykładzie tego typu nazwisk omówię kwestię istnienia wariantów nazwisk, czyli nazwisk pochodzących od tej samej podstawy, ale różniących się chociaż jedną literą (np. *Czarnooka* : *Czernooka*). Oczywiście są i większe różnice, np. dodany przyrostek (*Dobryjan* : *Dobryjanowicz*).

Jest wiele przyczyn powstawania wariantów – np. wahanie się między formą zrostu a złożenia (*Strybrat* : *Starobrat*); wpływy innych języków (*Mięsojedow*); pomyłki urzędników (zarówno tych dawnych, jak i z Rządowego Centrum Informacyjnego PESEL); niechęć nosicieli do noszonych przez nich odprzezwickowych nazwisk i w efekcie zniekształcenie nazwisk (np. poprzez dodanie „szlachetnego” przyrostka *-ski* - *Warczygłowski*, podwojenie spółgłoski – *Biallowons*). Od przyczyn należałoby odróżnić efekty – różnice między nazwiskami w planie słowotwórczym (inne spójki między podstawami compositów, dodanie przyrostka); ortograficznym (w tradycyjnym, „szkolnym” rozumieniu – np. *Białowus* : *Białowós*); fonetycznym (np. *Darmochwał* : *Darmofał*) itd. Obszerny materiał słownika pozwala też odkryć pierwotną postać wielu zniekształconych nazwisk, które swoją formą czasem ledwie przypominają pierwowzór czy mylnie sugerują pochodzenie od innych podstaw słowotwórczych – np.: *Wrzygłód* (zniekształcone *Mrzygłód*), *Murzynoga* (prawdopodobnie od *Kurzynoga*), *Dobierzychleb* (od *Odbierzychleb*), *Paimaka*, *Palmałka* (od *Palimąka*), *Paliwida*, *Aliwoda* (od *Paliwoda*), *Piekczykolarz*, *Pietrzykolon* (od *Pieczykolan*).

Kazimierz Rymut's *Słownik nazwisk współcześnie w Polsce używanych* is an unique work; it registers almost all the last names from the beginning of 90's, including those rare, with small amount of representatives, disappearing. Dictionary's publication made writing many works about last names possible, and studies basing on it are still being conducted, including mine – referring to last names from compound nicknames. Using last names of this type as an example I will analyze the problem of existence of last names' variants, which are last names deriving from the same base, but differing in at least one letter (e.g. *Czarnooka* : *Czernooka*). Of course there are also bigger differences, e.g. added suffix (*Dobryjan* : *Dobryjanowicz*).

There are many reasons variants were formed – e.g. fluctuation between different forms of compounds* (*Strybrat* : *Starobrat*); other languages' influences (*Mięsojedow*); officials' mistakes (those in the past as well as those from State Center of Information PESEL**); representatives' aversion to their last names coming from nicknames and, as a result, distorting them (e.g. by adding "noble" suffix *-ski* - *Warczygłowski*; doubling consonant – *Biallowons*). It is important to distinguish reasons from effects – differences between last names in a context of word formation (different conjunctions between bases of compounds, adding of suffix), orthography (in a traditional, "school" meaning – e.g. *Białowus* : *Białowós*); phonetics (e.g. *Darmochwał* : *Darmofał*) etc. Wide dictionary's contents helps to discover original form of many deformed last names, whose current forms are barely similar their originals or incorrectly suggest their provenance from another bases – e.g. *Wrzygłód* (deformed *Mrzygłód*), *Murzynoga* (probably from *Kurzynoga*), *Dobierzychleb* (from *Odbierzychleb*), *Paimaka*, *Palmałka* (from *Palimąka*), *Paliwida*, *Aliwoda* (from *Paliwoda*), *Piekczykolarz*, *Pietrzykolon* (from *Pieczykolan*).

WÓJCIK, Urszula

Mechanizmy nazwotwórcze w polskiej toponimii w perspektywie diachronicznej

Przedmiotem wystąpienia będzie próba opisu mechanizmów nazwotwórczych w toponimii polskiej w ujęciu diachronicznym. Poprzez mechanizmy nazwotwórcze autorka rozumie następujące elementy: motywację, konceptualizację i derywację (słowotwórczą lub też semantyczną). W referacie zostanie zaprezentowane interdyscyplinarne spojrzenie na nazwy miejscowe, tzn. z wykorzystaniem metodologii antropologii historycznej, uwzględniające szeroki kontekst - historyczny, społeczny i gospodarczy. W takim rozumieniu onimy możemy interpretować jako signa temporum.

The subject of the speech will be an attempt to describe the naming mechanisms in the Polish toponymy in diachronic terms. The author consider that name-creation mechanisms consist of the following elements: motivation, conceptualization and derivation (word-formation or semantic). The paper will be an attempt to look at local names using the methodology of historical anthropology (ie taking into account the broad context - historical, social and economic). In this understanding, we can interpret the place names as signa temporum.

ZAJĄC, Ewelina

Porównanie fluencji słownej w zakresie nazw własnych i wyrazów pospolitych u dzieci przedszkolnych i uczniów szkoły podstawowej

Test fluencji słownej (TFS) jest najbardziej rozpowszechnionym i najprostszym narzędziem do diagnozy neuropsychologicznej. Liczba doniesień na temat wyników uzyskanych przez dzieci jest niewielka w porównaniu z badaniami dorosłych, stąd zainteresowanie tym tematem. Fluencja słowna wymaga dostępu do zasobów leksykalnej pamięci długotrwałej, sprawności procesów wydobywania z niej informacji oraz efektywności działania

– funkcji wykonawczych, funkcji uwagi dowolnej oraz pamięci operacyjnej, które koordynują i monitorują przebieg wykonania.

Celem referatu jest przedstawienie wyników oraz analiza badań dotyczących płynności słownej semantycznej (kategorialnej) w zakresie nazw własnych i wyrazów pospolitych u dzieci 6-letnich oraz uczniów klas I i III szkoły podstawowej – bez zaburzeń neurologicznych, w normie intelektualnej. Wiek badanych dzieci jest szczególnie istotny, ponieważ wyniki z testu dają orientację zarówno w zakresie sprawności leksykalnej dziecka kończącego przedszkole, które powinno być w pełni przygotowane do rozpoczęcia edukacji szkolnej oraz dziecka wstępującego do szkoły i tego, które kończy I okres edukacyjny i znajduje się na pograniczu skoku programowego.

Celem badań jest ukazanie różnicy w zasobie leksykalnym poszczególnych grup badanych dzieci. W badaniu płynności słownej semantycznej chodzi o zdolność do aktualizacji słów z określonej kategorii semantycznej – obszernej i wąskiej w zakresie nomina propria i nomina appellativa.

Verbal fluency test (VFT) is the most common and simplest tool for neuropsychological diagnosis. The number of reports about results obtained by children is small compared to adults, which is the reason for interest in this subject. Verbal fluency needs an access to resources of lexical long-term memory and an efficiency of processes of extracting information as well as operational efficiency - executive functions, the function of top-down attention and operational memory, which coordinate and monitor the course of execution.

The aim of this lecture is to present results and analysis of the study about semantic verbal fluency (categorical) in the field of proper names and common words of 6 years old children as well as pupils of 1st and 3rd classes of primary school - without neurological disorders, in the intellectual norm. The age of the studied children is particularly interesting as results show the lexical efficiency of the child finishing pre-primary school that should be fully prepared to start school education as well as the child who start education either ending the 1st period of education and is on the borderline of the program change.

The aim of the study is to describe the difference in the lexical resources of particular groups of studied children. The semantic verbal fluency test is about the ability to update words from a specific semantic category - broad and narrow in the range of nomina propria i nomina appellativa.

ZMUDA, Ewa

Recepcja imion zakonnych w wypowiedziach internautów

Niniejszy referat wpisuje się w nurt badań nad polskim imiennictwem zakonnym. Cel analiz to recepcja imion zakonnych przez ludzi patrzących na życie, w tym imiennictwo, klasztorne "z zewnątrz". Przedmiotem opisu uczyniono przede wszystkim wypowiedzi internautów na temat imion zakonnych. (główne źródło to dyskusje umieszczone na różnych forach internetowych). W referacie wykorzystano zarówno prace onomastyczne, jak i socjolingwistyczne i teologiczne.

This paper is part of the study of Polish religious names. The aim of the analyzes is the reception of religious names in the „non-monastic” community. The primary subject of the description are statements about religious names formulated by internet users (the main source are discussions on various internet forums). The paper uses both onomastic and sociolinguistic and theological works.

БЕРЕЗОВИЧ, Елена Л. (Berezovich, Elena L.)

Топонимия в заговорах Русского Севера: этнолингвистический и этимологический анализ

Referat is devoted to origins and functioning of place names in verbal or handwritten spell texts, found in the Russian North: in the regions (oblasts) of Arkhangelsk, Vologda, Olonets and Kostroma. Water bodies names (seas and rivers), present in spells, are examined here. The analysis is carried out on the basis of the largest corpus of materials, available to the modern folklore studies. When describing every toponym, the authors try to pay attention to the following parameters: 1) variants of the name in the spells of the Russian North; 2) number of texts with reference to the toponym; 3) ties of the toponym with other names of geographical objects within a given text; 4) isofunctional toponyms; 5) folklore motives, which involve a geographical object and its name; 6) representation of this name in other genres of folklore; 7) correlations with other place names, existing in the Russian North; 8) versions as to the origin of the name. The author distinguishes two main types of spell toponyms (for names with more or less transparent motivation): these are precedent-related nouns with prototype outside the spell text (in real toponymy or the Holy Scripture: Khvalyn sea, the Jordan river), and folklore ones with no such precedents; the latter are divided into general folklore names (found not only in the spells, but also in other genres of folklore, such the Currant river, Ocean sea) and specific to the spells, relevant only for this genre (the Ragoza river). It is symptomatic that in the analysis of names belonging to different geographical types or objects belonging to different types (precedent-related and folklore toponyms), researchers face different problems. For example, for biblical toponyms the most relevant problem is the correlation of the spell toponym with the precedent-related toponym and the circle of meanings and stories, which it accumulates. The names of rivers raise the question of the folklore toponym correlation with the real river names — Slavic and Russian river names (our material include names such as the Danube, Volga, Dnieper etc.), major Russian North river names (Onega, Mezen etc.) and local water bodies (Shorega, Pezhma River, etc.).

ВАСИЛЬЕВА, Наталья (Vasilyeva, Natalia)

Словарь терминов литературной ономастики: русская версия

Терминологическое поле литературной ономастики не является гомогенным, поскольку включает термины из разных сфер филологии. Такая ситуация представляет собой объективную трудность для лексикографа. Как свести все воедино и избежать терминологического хаоса? В докладе обсуждается

опыт составления русского словаря терминов литературной ономастики, построенного по модели информационного словаря-тезауруса.

Glossary of Literary Onomastics Terms: Russian version

The terminological field of literary onomastics is not homogeneous, since it includes terms used in various branches of philology. This situation creates objective difficulties for the lexicographer. How to bring everything together and avoid terminological chaos? The report discusses the experience of compiling the Glossary of Literary Onomastics Terms, built on the basis of information thesaurus.

ГАПАНЕНКА, Ірына (Gapanenka, Iryna)

Этназначныя колеры ў беларускай, рускай і польскай тапаніміі

Etnicznie znaczące kolory w białoruskiej, rosyjskiej i polskiej toponimii

W artykule rozpatrywane są białoruskie, polskie i rosyjskie toponimy (a mianowicie oikonimy, hydronimy i mikrotoponimy), które albo zawierają komponent kolorystyczny (np. Siniaja Toń, Biełaje Bałota, Czarnapolica, Zielenahorsk), albo ich wewnętrzna forma jest motywowana leksemami oznaczającymi kolor (np. Zielanoŭka, Krasnica, Czarnoŭszczyzna). Analizowane są też sposoby realizacji w toponimach semantyki kolorystycznej (wyrażonej bezpośrednio lub pośrednio). Badana jest priorytetowość kodów kolorystycznych, które znalazły odzwierciedlenie w toponimii. Przedstawiony został związek między częstotliwością koloru w nazewnictwie toponimicznym a jego etnicznym nacechowaniem w kulturze narodu.

Ethnically significant colors in the Belarusian, Polish and Russian toponymy

In the article the Belarusian, Polish and Russian toponyms (namely oikonyms, hydronyms and microtoponyms), which either include a color component (such as Sinyaya Ton, Belaye Balota, Charnapolitsa, Zelenagorsk), or their internal form are motivated by color lexemes (such as Zelanouka, Krasnitsa, Charnoushchyna) are considered. The methods of implementation in the toponyms of color semantics (direct or indirect) are analyzed. The priority of color codes, which are reflected in toponymy is investigated. The connection between the frequency of color in toponyms and its ethno-significance in the culture of the people is shown.

ГОЛОМИДОВА, Марина (GOLOMIDOVA, Marina)

Создание городских топонимов: лингвокреативные техники в новом российском опыте

В докладе оценивается новый опыт создания официальных городских топонимов в крупных городах России. Автор отмечает текущую тенденцию регионализации номинативных мотивов при создании имен для новых городских объектов или переименовании существующих, рассматривает некоторые попытки создать эффект изображения при наименовании при выборе лексических мотиваторов (внутренней формы) и внешней формы имен. Оцениваются положительные и отрицательные результаты новой практики именования в сфере урбанонимии, а также предлагаются методы оптимизации для создания официальных городских топонимов.

Creation of urban place names: linguistic and creative technologies in the new russian experience

The report evaluates the new experience of the creation of official urban toponyms in large Russian cities. The author notes the current tendency to regionalize the nominative motives when creating names for new urban objects or renaming existing ones, considers some attempts to create an image effect in naming when choosing lexical motivators (internal form) and external form of names. The positive and negative results of the new naming practice in the sphere urbanonymy are evaluated and methods of optimization are proposed for the creation of official urban toponyms.

ГОРЯЕВ, Сергей, КРИВОШАПОВА, Юлия, (GORYAEV, Sergey, KRIVOSHAPOVA, Julia)

Urbanonimia i kontakty językowe : "Pan" i "Pani" w rosyjskich nazwach komercyjnych

W tym referacie analizujemy słowa "Pan" i "Pani" jak element nazwy komercyjnej: nazwy sklepów, lokali, itp. W języku rosyjskim leksemy te są egzotyzmami, bezpośrednio związanymi z kulturą polską i czeską. Na przykład, "Pani Jana" (sklep odzieży damskiej), "Pani Vlada" (sklep jubilerski), z realnym komponentem antroponimicznym, w którym przejawia się nacjonalny stereotyp, tworzą hipotetyczny obraz eleganckiej właścicielki. W nazwach "Pani Sumka" (ros. 'torba') (sklep galanteryjny), "Pani Tufla" (ros. 'pantofle') dzięki zwrotowi podkreśla się potencjał onomastyczny drógiego komponentu. Nazwa "Pan Razliwan" (ros. 'rozlewać') czyli "Pan Kozhan" (ros. 'skóra') dzięki rymowi i jasnej wewnętrznej formie neologizmu bezpośrednio wciąga adresata w sytuację gry językowej. Szczególnie dotyczy to nazw na szyldach, wpisujących się w kontekst urbanonimicznego krajobrazu języka rosyjskiego.

Urbanonymy and language contacts: "Pan" and "Pani" in Russian commercial names

In this presentation we analyse the words "Pan" and "Pani" as a component of commercial names shops, restaurants, etc. In the frame of Russian language these lexemes are exotisms, directly related to the culture of the Poland and the Czechia. Such names as, eg. "Pani Jana" (women's clothing store), "Pani Vlada" (jewellery store), with the real anthroponymic component, manifesting national stereotype, create a hypothetical image of an elegant proprietress. The names like "Pani Sumka" (Russ. 'bag', for fancy articles store), "Pani Tufla" (Rus. 'shoe') the etiquett word emphasizes the onymic potential of the second component. The names "Pan Razliwan" (from Rus. 'fill out') or "Pan Kozhan" (from Rus 'leather') due to the rhyme and clear internal form of a neologism directly include the audience in a situation of language game, in particular, because the names on the signboard, put in the context of of the Russian urbanonymic landscape.

ГУДЕЛЕВА, Елена, СУДАРКИНА, Екатерина (GUDELEVA, Elena, SUDARKINA, Ekaterina)

Chrononyms in the Nominative Paradigm of Modern Cinema Discourse (Case Study of Russian and European Movie Titles)

This article considers lexical means of time expression such as chrononyms found in titles of modern festival Russian and European movies. A comprehensive analysis of relative chrononyms is carried out, and the patterns of their usage in movie naming are revealed. The article also brings up the issue of onomastic identification for naming time intervals that are not correlated with specific time limits but reveal in their meaning and system links the idea of temporality, typical of traditional culture, and which are included in the lexical-semantic structure and interpretation field of the concept of time. Key words: movie title, chrononym, concept of time, cinema discourse, lexical-semantic.

Хрононимы в номинативной парадигме современного кинодискурса (на материале названий российского и европейского кино)

В статье рассматриваются лексические средства выражения времени – хрононимы, встречающиеся в названиях современных фестивальных фильмов России и стран Европы; проводится комплексный анализ относительных хрононимов; выявляется специфика их употребления в кинономинации. Поднимается вопрос ономастической идентификации наименований отрезков времени, не соотносимых с конкретными временными границами, но обнаруживающих в своих значениях и системных связях характерные для традиционной культуры представления о времени и входящих в лексико-семантическую структуру и интерпретационное поле концепта «время». Key words: название фильма, хрононим, концепт «время», кинодискурс, лексико-семантический.

Особенности номинации детских телевизионных передач в России

В статье проводится всесторонний анализ названий современных детских телепередач в России на примере сетки вещания самого крупного по охвату федерального детско-юношеского телеканала «Карусель»; систематизируются названия программ и передач; рассматриваются их структурные особенности и реализация функционально-прагматического аспекта в медианоминации. Изучается связь гемеронима с тематикой и проблематикой передачи. Прослеживается, как гемероним концентрирует вне- и внутритекстовые ассоциации, являясь своеобразной фиксацией бытия телевидения в обществе. Ключевые слова: гемероним, детско-юношеская передача, медианоминация, внутритекстовые связи.

Names of Russian TV Programs for Kids and Teens

This study provides a comprehensive analysis of names of Russian TV programs for kids by the example of the broadcasting grid of "Carousel" – a federal TV channel for kids and teenagers with the maximum target audience outreach. The names of TV shows and programs are systemized and their structural features examined. The implementation of the functional and pragmatic approach to TV naming is considered, with the focus on the relation between the name of a television program and its topic. The article shows how hemeronyms concentrate intratextual and non-textual associations and play the role of manifestations of television in society. Keywords: title names in mass media, hemeronym, program for kids and teens, in-text communications

ДАРАФЕЕНКА, Марына (DARAFEYENKA, Maryna)

Patrimoine national et culturel dans les viconymes de la Biélorussie et de la France

Dziedzictwo kulturowe i narodowe w wikonimii na Białorusi i we Francji

Przedmiotem badań w tym artykule są wikonymy (nazwy obiektów liniowych wewnątrz wsi) rejonu Witebskiego w obwodzie Witebskim na Białorusi oraz departamentu Marne w regionie Grand-Est we Francji. Wewnętrzne nazwy powstają pod wpływem czynników językowych i pozajęzykowych (historycznych, geograficznych, etnograficznych), a zatem są nośnikami wartościowych informacji krajowych. W artykule białoruskie i francuskie nazwy miejscowe zostały po raz pierwszy zbadane w porównawczym aspekcie. Przedstawiono sposoby reprezentowania narodowego i kulturowego dziedzictwa w wikonymach obu regionów. Ustanowiono narodowe osobliwości białoruskich imion wewnątrz wsi w porównaniu z francuskimi.

National cultural heritage in a viconymy of Belarus and France

The research object of this article are viconyms (the names of intrarural linear objects) of Vitebsk district of Vitebsk region of Belarus and department Marne of Grand-Est region of France. The intrarural names develop under the influence of linguistic and extralinguistic (historical, geographical, ethnographic) factors, therefore they are carriers of valuable national information. In the article belarusian and french intrarural names are investigated in comparative and comparative aspect for the first time. The ways of representation of national cultural heritage in a viconymy of two regions are revealed. National peculiarities of the belarusian proper names in comparison with french are established.

ЈОСИФОВСКА, Мери (ЈОСИФОВСКА, Meri)

Хидронимията на Крушевско

Според современата ономастичка терминологија хидронимите или водните имиња се сопствени имиња на водени површини/маси. Од лексичко-семантички аспект тие се топоними образувани од именски нелични

апелативи, поточно од топономастички апелативи со кои се именуваат топографски објекти карактеристични за теренот.

Со хидронимите се именуваат физиографски објекти од вертикалниот релјеф, коишто имаат семантичка врска со зборот ВОДА. Хидронимите се делат на: истечни води, неистечни води и мелиорации.

Од ономастички и од лингвистички аспект, хидронимите од Крушевскиот регион се интересни не само по својата структура, туку и по лексиката. Тие структурно и семантички ја потврдуваат сликата за Балканскиот јазичен сојуз и за македонскиот јазик како негов најтипичен член.

The hydronyms of the Krushevo region

According to contemporary onomastic terminology, hydronyms or water names are proper names of water surfaces. From a lexical-semantic point of view, they are toponyms formed by nominal non-proper nouns, more precisely from toponomastic nouns with which are named topographic objects characteristic for the territory.

With hydronyms are named physiographic objects from the vertical relief, which have a semantic connection with the word VODA (WATER). Hydronyms are divided into: flowing waters, unflowing waters and melioration.

From the onomastic and linguistic aspect, the hydronyms from the Krushevo Region are interesting not only in terms of their structure, but also in terms of the lexicon. They structurally and semantically confirm the image of the Balkan Linguistic Union and of the Macedonian language as its most typical member.

КОТОВИЧ, Вира (Kotovych, Vira)

Методологија лингвокултурологичногo дослідження ойконімного матеріалу

Metodologia lingwokulturologicznego badania materiału ojkonimicznego

W artykule poddano analizie współczesne ojkonimy ukraińskie jako znaki onomastycznego kodu językowo-kulturowego. Podkreślono znaczenie informacji językowo-kulturowej umieszczone w każdej nazwie miejscowej, opisano metodologia językowo-kulturologicznej analizy materiału onomastycznego. Podkreślono także, że współczesne ojkonimy przez lata, a nawet przez wieki swego istnienia często podlegały zmianom fonetycznym i morfologicznym. Doszło również do zmiany nazw osiedli i powrócono do pierwotnych nazw, ale współcześni mieszkańcy żyją w "polu magnetycznym" teraźniejszego nazwania i tylko ono jest fenomenalnym znakiem języko-kulturowym, który demonstruje antropocentryczny charakter zamieszkanego przez osobę miejsca. Zaproponowano termin ojkonim-kulturonim, przeanalizowano ukraińską specyfikę i wszechstronność językowo-kulturową onimów, w stosunku do których zastosowano ten termin.

Methodology of linguocultural research of oikonyms

The article looks at contemporary Ukrainian oikonyms as signs of the onomastic linguocultural code. The importance of linguocultural information entrenched in each place name is emphasized and the method of linguocultural research of the onomastic material is described. It is claimed that modern oikonyms, throughout history, were often subjected to phonetic, morphemic, and structural changes. Recently settlements have been renamed and the original names have been restored, but contemporary inhabitants live in the "magnetic field" of present-day names, which are phenomenal linguocultural symbols that show the anthropocentric nature of the object inhabited and nominated by the person. The term *cultural oikonym* is proposed; the national specificity and linguocultural versatility of onyms referred to with this term is analyzed.

КУПЧИНСЬКА, Зоряна (KUPCHYNSKA, Zoriana)

Ареалогія, стратиграфія та ойконімний ландшафт: точки перетину

Ойконімний ландшафт – складна мовно-історична багатокomпонентна система, яку можемо проаналізувати за допомогою стратиграфічного методу, що базується на дослідженні ойконімного явища чи процесу у хронологічній послідовності. Географічні назви є специфічними мовними одиницями, які, крім лінгвального та часового, мають територіальні параметри. Ареали, виявлені внаслідок картографування, стають спеціальним ономастичним текстом. Ареалогія, стратиграфія та ойконімний ландшафт об'єднані одним поняттям – простором, відповідно – картосхемою, яка забезпечує візуалізацію поширення явища (ареал) у діяхронії (стратиграфія) на відповідній території (ландшафт).

Arealogy, stratigraphy and oiconymic landscape: intersection points

Oiconymic landscape is a complex linguistic-historical multicomponent system which we can analyze via stratigraphic method. It is based on the study of oiconymic phenomenon or process in chronological sequence. Geographical names are specific linguistic units which, in addition to lingual and temporal, have territorial parameters. Areas, identified as a result of mapping, become special onomastic text. Arealogy, stratigraphy and oiconymic landscape are connected by one concept – space, and chart respectively, which provides the visualization of the spreading of phenomenon (area) in diachrony (stratigraphy) on the determined territory (landscape).

МЕЗЕНКА, Ганна (MEZENKA, Hanna)

Найменні тапаграфічних аб'єктаў у межах паселішча як адзінкі беларускай тапанімічнай тэрміналогіі: праблемы драбнення і інтэграцыі

Nazwy przedmiotów topograficznych wewnątrz osiedli jako jednostka białoruskiej terminologii toponimicznej: problemy podziału i integracji

W artykule omówiono rodzaje onymnych jednostek, które wykorzystując się dla nazw obiektów topograficznych w obrębie wsi jeszcze terminologicznie nie są znormalizowane: urbanonimy, wikonimy, hartensionimy. Podkreśla się, że konkretna realizacja tych rodzajów onimów charakteryzuje się szeregiem cech, które okazują się na różnych poziomach językowych. Proponuje się wymienione rodzaje nazw topograficznych w granicach osiedlin rozpatrywać jak autonomiczne kategorie nazw zaludnionego punktu, które reprezentują sektor kanlakatyonimów. Robi się wniosek, że współczesna białoruska terminologia opisująca nazwy w obrębie wsi potrzebuje dalszej teoretycznej interpretacji i leksykograficznej obróbki.

The names of topographical objects within settlements as a unit of Belarusian Toponymic

Terminology: problems of splitting and integration

The article discusses the types of onym units used for naming topographical objects within settlements which have yet to be terminologically standardized, - urbanonyms, vikonyms, hartensionyms; It is stressed that the concrete implementation of these types of onyms is characterized by a number of specific features detected at different language levels. It is proposed to consider the listed species of topographical object names within settlements as stand-alone categories of intra-settlement names representing the sector of kanlakatyonyms. It is concluded that the modern Belarusian intra-settlement terminology requires further theoretical comprehension and lexical processing.

ОСТАШ, Любов (OSTASH, Lyubov)

Українські імена в антропонімійному просторі Чеської Республіки

W referacie na podstawie materiału imion dzieci urodzonych w Republice Czeskiej pod koniec XX i na początku XXI wieku zbadano imiona męskie oraz żeńskie, które zawierają cechy wskazujące na ich przynależność do ukraińskiej antroponimii. Określono ich repertuar, osobliwości ortograficzne, częstotliwość użycia. Również poddano analizie prezentację imion ukraińskich w czeskiej onomastycznej praktyce leksykograficznej.

Basing on the materials of children names, who were born in Check Republic at the end of XX – beginning of XXI century, the speech researches male and female names possessing the signs of belonging to the Ukrainian anthroponymicon. Their stock, spelling peculiarities, frequency of usage are defined. Representation of the Ukrainian names is also studied within the Check onomastic lexicographic practice.